

Hyvinvointiohjelman arviointikertomus 2021



HYVÄKSYTTY RAUMAN KAUPUNGINVALTUUSTOSSA 30.5.2022 § 54
HYVÄKSYTTY RAUMAN KAUPUNGINHALLITUKSESSA 23.5.2022 § 232



Hyvinvointi-indikaattorien county ja analyysien valmistelu on toteutettu väestöryhmittäisissä työryhmissä.

Laaja hyvinvointikertomus 2021 on käsitelty:

- *kaupungin johtoryhmässä 9.5.2022.*
- *kaupunginhallituksessa 23.5.2022*
- *kaupunginvaltuustossa 30.5.2022*

Rauman kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.9.2018 Rauman hyvinvointiohjelman vuosille 2018-2021.

Hyvinvointiohjelman toteutumista ja raumalaisten hyvinvoinnin tilaa paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuen arvioidaan vuosittain sähköisen hyvinvointikertomuksen avulla osana kunnan tilinpäätöstä ja strategiaprosessia.

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on asukkaidensa hyvinvoinnin edistäminen (2015/410, 1). Terveydenhuoltolaki 12 ja Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 mukaan:

- Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.
- Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.
- Kunnan on osallistuttava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 :n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin.



Tämä laaja hyvinvointikertomus 2021 kuntalaisten hyvinvoinnista kuvaa kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa sekä siihen vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen (käytetään lyhennettä HYTETU) toimintamallin kehittäminen on ollut Rauman kaupungin kehittämiskohteena. Hyvinvoinnin edistäminen sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kulttuuri perustuvat poikkihallinnollisiin toimiviin, pysyviin rakenteisiin.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa hyvinvointia on tarkasteltu talouden ja elinvoiman sekä väestöryhmittäisten (lapset, nuoret, lapsiperheet, työkäiset ja ikäihmiset) indikaattorien avulla. Indikaattoritietoja on vertailtu Satakuntaan, Varsinais-Suomeen ja koko maahan sekä kuvattu kehittämistoimia. Indikaattorien muutosprosentit on laskettu pidemmältä aikajänteeltä vuosilta 2015–2017. Kertomuksen johtopäätöksinä on kuvattu väestöryhmittäiset haasteet sekä tämän valtuustokauden strategiaa tukevat painopisteet. Tarkempi valtuustokaudelle asetettava hyvinvointiohjelma ja sen suunnitelma valmistellaan kuluvan vuoden aikana.

Lisätiedot

Kristiina Kuusio, strateginen asiantuntija



SISÄLTÖ

OSA 1, INDIKAATTORIEN OSOITTAMA HYVINVOINTI	5
1 TALOUS JA ELINVOIMA	6
2 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET	16
3 NUORET JA NUORET AIKUISET	27
4 TYÖIKÄISET	38
5 IKÄIHMISET	43
6 KAIKKI IKÄRYHMÄT	50
OSA 2, PAINOPISTEIDEN, TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	57
OSA 3, JOHTOPÄÄTÖKSET	66



**OSA I
INDIKAATTORIEN
JA MUUN TIEDON
OSOITTAMA
HYVINVOINTI**

1. TALOUS JA ELINVOIMA

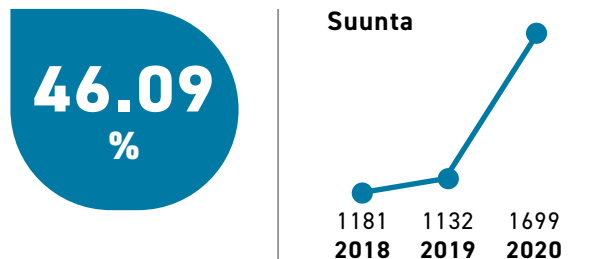


1. INDIKAATTORIEN JA MUUN TIEDON OSOITTAMA HYVINVOINTI

Prosenttiluku kuvaa kahden viimeisen vuoden muutosprosenttia nousevasti tai laskevasti.

TULOT

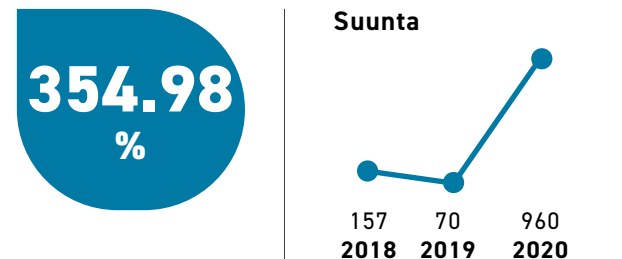
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ EUROA / ASUKAS



Vertailu

1699	Rauma
1950	Varsinais-Suomi
1996	Koko maa
2239	Satakunta

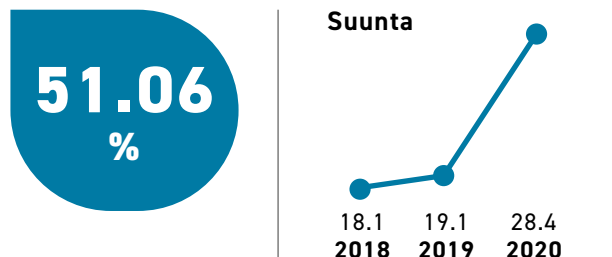
VUOSIKATE, EUROA / ASUKAS



Vertailu

533	Varsinais-Suomi
597	Satakunta
739	Koko maa
960	Rauma

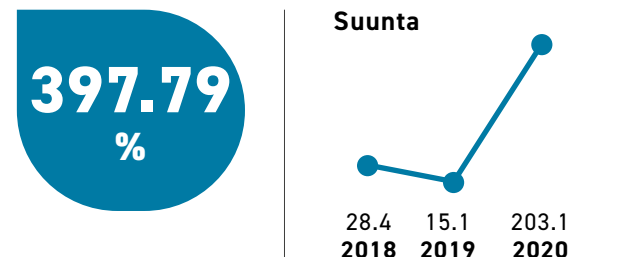
VALTIONOSUUDET, % NETTOKUSTANNUKSISTA



Vertailu

28.4	Rauma
32.4	Koko maa
32.9	Varsinais-Suomi
36	Satakunta

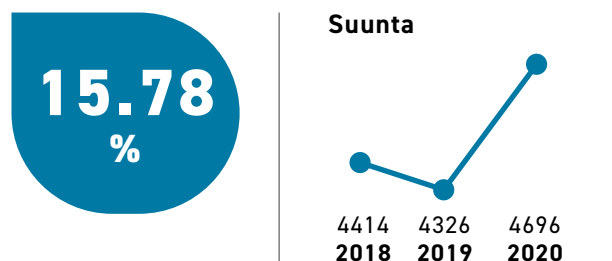
VUOSIKATE, % POISTOISTA



Vertailu

161.6	Satakunta
166.1	Varsinais-Suomi
169.7	Koko maa
203.1	Rauma

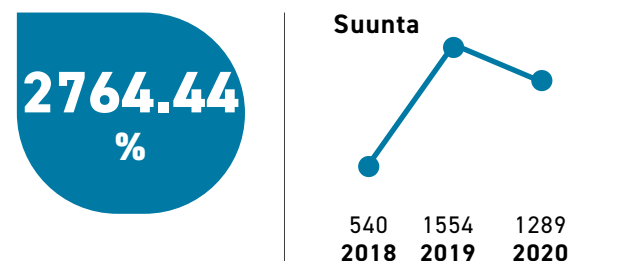
VEROTULOT, EUROA / ASUKAS



Vertailu

4088	Satakunta
4119	Varsinais-Suomi
4326	Koko maa
4696	Rauma

LAINAKANTA, EUROA / ASUKAS

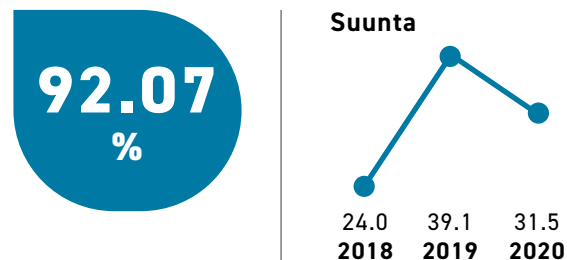


Vertailu

1289	Rauma
2666	Satakunta
3072	Varsinais-Suomi
3448	Koko maa

TULOT

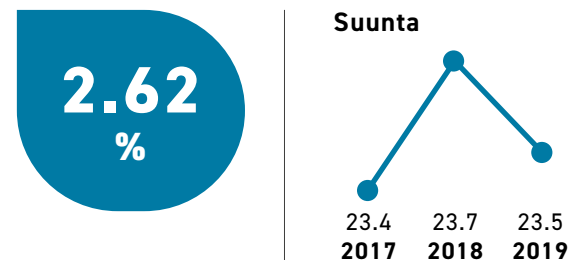
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS, %



Vertailu

31.5	Rauma
48.4	Satakunta
56.3	Varsinais-Suomi
59.9	Koko maa

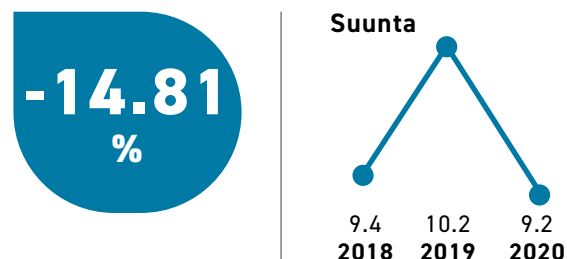
TEOLLISUUS, % TYÖLLISISTÄ



Vertailu

12.5	Koko maa
14.8	Varsinais-Suomi
19.4	Satakunta
23.5	Rauma

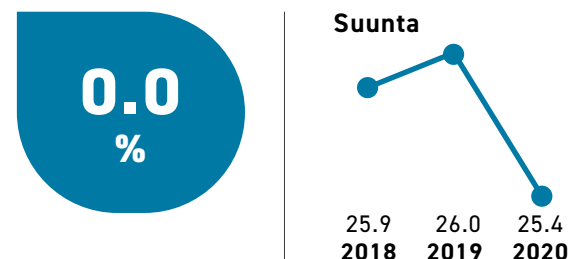
LASTEN PIENITULOISUUSASTE



Vertailu

9.2	Rauma
11.1	Koko maa
11.2	Varsinais-Suomi
11.4	Satakunta

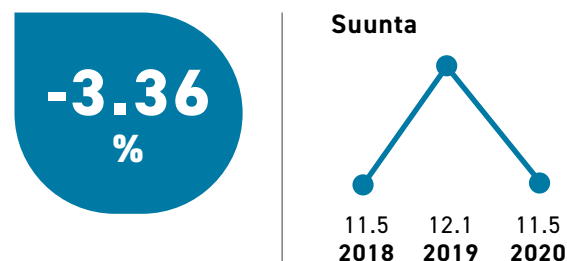
GINI-KERROIN, KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT.



Vertailu

24.8	Satakunta
25.4	Rauma
27.2	Varsinais-Suomi
27.7	Koko maa

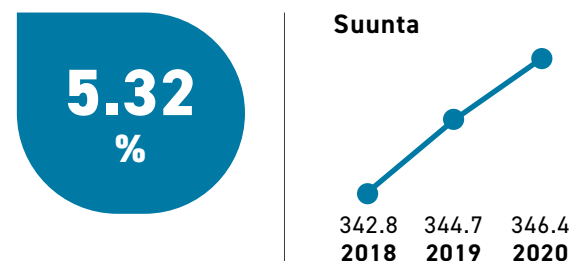
KUNNAN YLEINEN PIENITULOISUUSASTE



Vertailu

11.5	Rauma
12.4	Koko maa
13.2	Varsinais-Suomi
13.3	Satakunta

KOULUTUSTASOMITTAIN



Vertailu

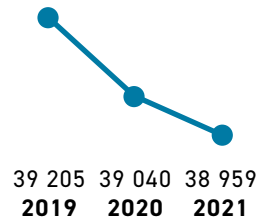
333.2	Satakunta
346.4	Rauma
379.0	Varsinais-Suomi
384.2	Koko maa

VÄESTÖ

VÄESTÖ 31.12.



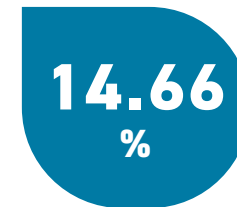
Suunta



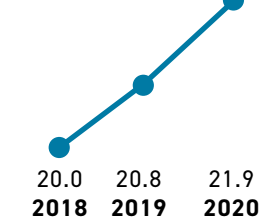
Vertailu

38 959	Rauma
214 281	Satakunta
483 477	Varsinais-Suomi
5 548 241	Koko maa

YKSIHUOLTAJAPERHEET, % LAPSIPERHEISTÄ



Suunta



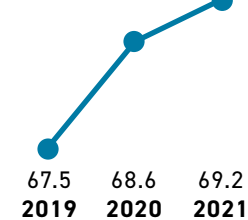
Vertailu

21.9	Rauma
22.9	Varsinais-Suomi
23.3	Koko maa
23.6	Satakunta

HUOLTOSUHDE, DEMOGRAFINEN



Suunta



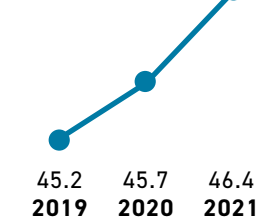
Vertailu

62.4	Koko maa
62.5	Varsinais-Suomi
69.2	Rauma
73.0	Satakunta

YHDEN HENGEN ASUNTOKUNNAT, % ASUNTOKUNNISTA



Suunta



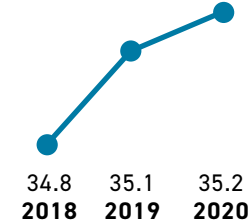
Vertailu

45.9	Koko maa
46.1	Satakunta
46.4	Rauma
46.9	Varsinais-Suomi

LAPSIPERHEET, % PERHEISTÄ



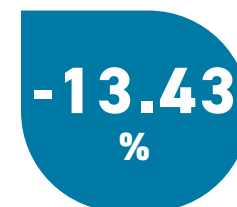
Suunta



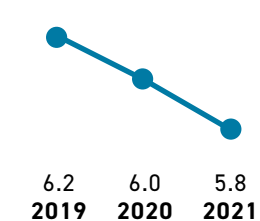
Vertailu

34.7	Satakunta
35.2	Rauma
36.7	Varsinais-Suomi
37.9	Koko maa

0 - 6-VUOTIAAT, % VÄESTÖSTÄ



Suunta

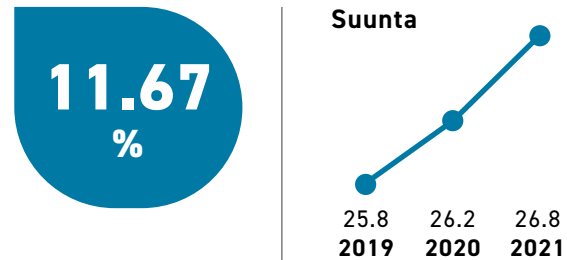


Vertailu

5.7	Satakunta
5.8	Rauma
6.1	Varsinais-Suomi
6.4	Koko maa

VÄESTÖ

65 VUOTTA TÄYTTÄNEET, % VÄESTÖSTÄ



Vertailu

23.1	Koko maa
24.0	Varsinais-Suomi
26.8	Rauma
28.1	Satakunta

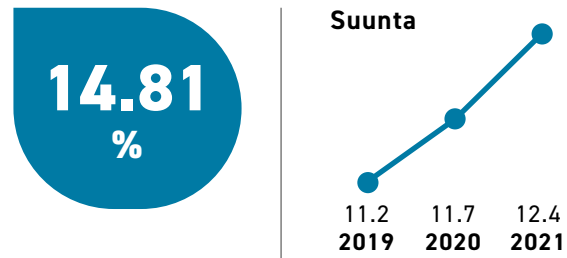
0-6-VUOTIAAT, % VÄESTÖSTÄ, VÄESTÖENNUSTE 2030



Vertailu

5.2	Satakunta
5.6	Rauma
5.8	Varsinais-Suomi
6.1	Koko maa

75 VUOTTA TÄYTTÄNEET, % VÄESTÖSTÄ



Vertailu

10.4	Koko maa
11.1	Varsinais-Suomi
12.4	Rauma
13.0	Satakunta

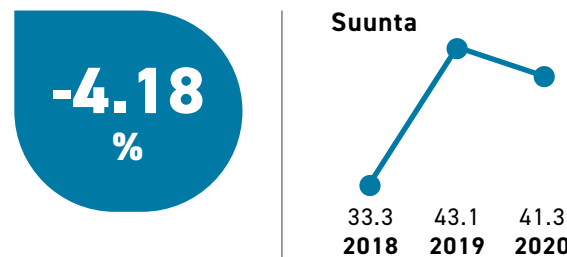
75 VUOTTA TÄYTTÄNEET, % VÄESTÖSTÄ, VÄESTÖENNUSTE 2030



Vertailu

14.1	Koko maa
14.7	Varsinais-Suomi
16.9	Rauma
17.9	Satakunta

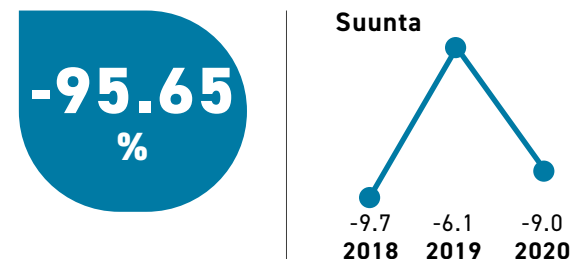
SYNTYVYYS (YLEINEN HEDELMÄLLISYYSLUKU)



Vertailu

38.3	Varsinais-Suomi
39.2	Satakunta
40.9	Koko maa
41.3	Rauma

KUNTIEN VÄLINEN NETTOMUUTTO / 1 000 ASUKASTA



Vertailu

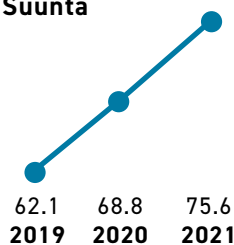
-9.0	Rauma
-3.3	Satakunta
0.0	Koko maa
2.9	Varsinais-Suomi

VÄESTÖ

MUU KUIN SUOMI, RUOTSI TAI SAAME ÄIDINKIELENÄ / 1 000 ASUKASTA

64.35
%

Suunta



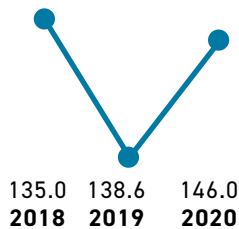
Vertailu

42.7	Satakunta
75.6	Rauma
82.6	Koko maa
82.9	Varsinais-Suomi

ELATUSSUHDE

-3.12
%

Suunta



Vertailu

141.8	Varsinais-Suomi
142.2	Koko maa
146.0	Rauma
158.1	Satakunta





Yhteenveto

Rauman kaupungin hyvinvointi talouden ja elinvoiman näkökulmasta näyttäytyy valtakunnalliseen tilanteeseen nähden hyvältä. Rauman elinvoiman kantokyvyllä haasteita tuo muiden kuntien tavoin koronapandemia, hyvinvointialueuudistus, väestö rakenne sekä maailmanpoliittinen tilanne. Rauman vahvuutena on kuitenkin teollisuustyöpaikkojen korkea osuus ja verotulot ovatkin olleet Raumalla korkeammat kuin Satakunnassa, Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin. Kaupungin tilinpäätöksen 2021 ennakkotiedon mukaan verotulot olivat n. 201 milj. ja kasvoivat n. 17,7 milj. vuodesta 2020. Rauman kaupungin saamien valtionosuuksien määrä on noussut vuodesta 2018 ollen vuonna 2020 asukasta kohden kuitenkin koko maan keskiarvoa vähemmän. Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan valtionosuudet laskivat n. 5,3 milj. vuoteen 2020 verrattuna.

Vuosikate on noussut vuonna 2020 asukasta kohden ollen kuitenkin edelleen pienempi kuin maan keskiarvo. Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan vuosikate oli reilu 37 milj. ja kasvoi n. 270 tuhatta euroa vuodesta 2020. Lainakanta on Raumalla ollut nousussa vuodesta 2018, ollen kuitenkin edelleen pienempi kuin maan keskiarvo. Lainakanta oli vuonna 2020 asukasta kohden 1229 euroa. Tilinpäätöksen 2021 mukaan

Verotulot 2021, miljoonaa euroa

Rauman lainakanta asukasta kohden oli 1 662 euroa. Määrä on edelleen kuitenkin maltillinen verrattuna koko maan kuntien keskimääräiseen lainakantaan. Suhteellinen velkaantuneisuusaste oli Raumalla vuonna 2020 alhaisempi kuin Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Lapsiperheiden pienituloisuusaste ja kunnan yleinen pienituloisuusaste olivat Raumalla matalammat kuin Satakunnassa, Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin. Tulonjako on tasaisempi Raumalla ja Satakunnassa kuin Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin (Gini-kerroin).

Satakunnan talous -katsauksen (joulukuu 2021) mukaan Satakunnan talous toipui merkittävästi vuoden 2021 tammi-elokuun aikana. Talous on myös kasvanut hieman nopeammin kuin maassa keskimäärin. Satakunnan viennin veto oli alkuvuonna hyvin vahva, sillä teknologiateollisuuden vienti kasvoi Satakunnassa edelleen voimakkaasti. Myös metsäteollisuuden viennin kehitys oli hyvin myönteistä. Henkilöstömäärät ovat kääntyneet kasvuun keväällä lähes kaikilla päätoimialoilla

ja palkkasumma on kohonnut. Talous elpyy edelleen, joskin mm. komponenttipula ja koronakriisin paheneminen saattavat hidastaa kehitystä. Tilastokeskuksen suhdannetietojen mukaan Satakunnan yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kohosi vuoden 2021 tammikesäkuussa 8,8 % vuoden 2020 vastaavaan aikaan verrattuna. Koko maassa kasvu kirjattiin vastaavasti 6,1 %. Ero Satakunnan hyväksi selittyy pitkälti maakunnan teollisuuden vahvemmalla vedolla. Suurista toimialoista myös rakentaminen pärjäsikin Satakunnassa paremmin.

Raumalla on positiivista rakennemuutosta isojen investointien sekä

***Elinvoimainen kaupunki
edellyttää, että työpaikat ja
koulutusmahdollisuudet kohtaavat.***

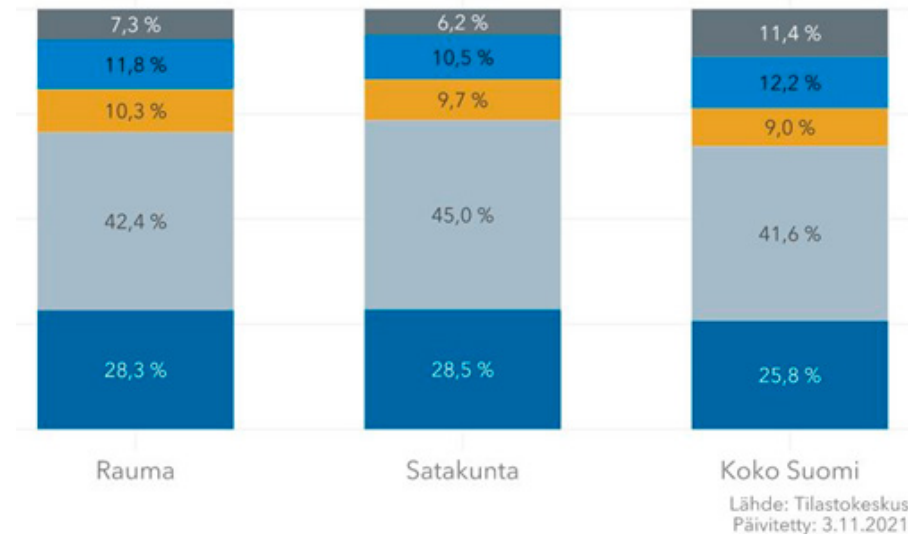
uusien yritysten perustamisen myötä. Vuonna 2021 Raumalla laivanrakennusteollisuudessa rakennettiin kahta matkustaja-autolauttaa, käynnistettiin uuden monitoimihallin rakentaminen ja solmittiin uusi sopimus kahden matkustaja-autolautan rakentamisesta. Monitoimihalli rakennetaan ensi sijassa merivoimien tilaaman Laivue 2020 -monitoimikorvettien rakentamiseen ja varusteluun. Metsä Fibre Oy:n sahan

rakennustyöt aloitettiin keväällä 2020 ja tuotannon on määrä käynnistyä sahalla vuonna 2022. Saha tulee työllistämään suoraan noin 100 henkilöä ja koko suorassa arvoketjussa noin 500 henkilöä. Viime vuosien aikana vajaakuormalla ollut Kongsberg Maritime ilmoitti uudelleen järjestelvänsä ja sopeuttavansa potkurilaitetuotantoaan ja osana tätä prosessia osa Norjan potkurilaitetuotannosta siirtyy Raumalle. Mekaanisten ja hybridipotkurilaitteiden valmistus tuo merkittävän tuotannonlisäyksen Raumalle.

Uudenkaupungin autotehtaalla tapahtui nopea käänne, kun kesän 2020 isoista yt-neuvotteluista siirryttiin loppuvuodesta 2020 palkkaamaan pikatahtiin 400 autonrakentajaa tuotannon eri tehtäviin. Valmet Automotiven Uudenkaupungin autotehdas aloitti v. 2021 myös akkusarjojen suurtuotannon. Tehdas työllistää noin 3 500 työntekijää. Uudenkaupungin autoteollisuuden positiivinen tuotantotilanne vaikuttaa myönteisesti myös Raumalla.

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita Raumalla ja Satakunnassa on koko maata keskimääräisesti vähemmän. Kaupungin elinvoiman edistämiseksi koulutus- ja työllistymismahdollisuudet sekä niiden kohtaaminen ovat tärkeitä.

■ Perusaste ■ Toisen asteen- tai erikoisammattitutkinto ■ Alin korkea-aste
■ Alempi korkeakoulu ■ Ylempi korkeakoulu

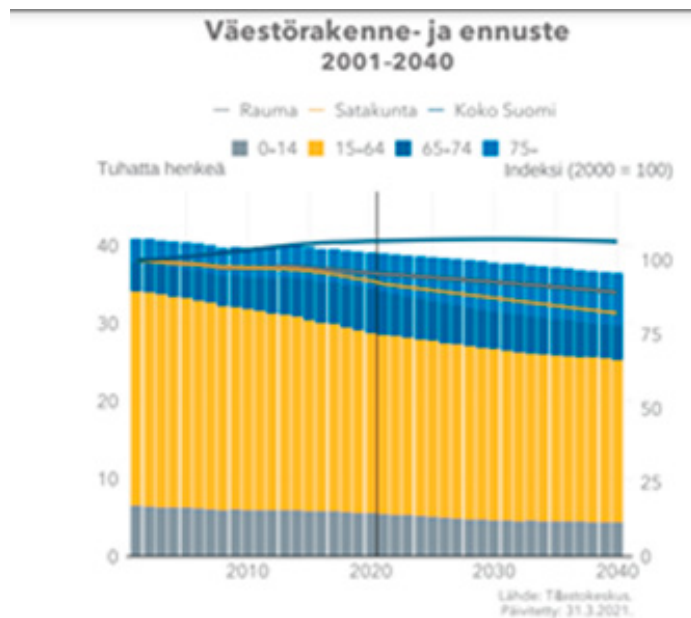


VÄESTÖ

Raumalla on todettavissa negatiivinen rakennemuutos väestönkehityksen sekä väestön ikärakenteen osalta jo vuodesta 2015. Ikääntyneiden osuus on kasvanut tasaisesti ja syntyvyys on ollut laskusuuntainen. Rauman väestömäärä oli tilastokeskuksen mukaan 38 970 henkilöä (31.12.2021), kun se on vähentynyt vuosittain n. 0,5 % ja vuoden 2021 aikana väheni 70 henkilöllä. Demografinen huoltosuhde (kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta kohden) oli Raumalla koko maata ja Varsinais-Suomea heikompi, mutta Satakuntaan nähden parempi.

Lapsiperheiden osuus on Raumalla pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Yksinhuoltajaperheiden prosenttiosuus on kasvusuunnassa, mutta edelleen pienempi (20,8%) kuin koko maassa keskimäärin (22,9%). Koulutustaso on Raumalla hieman noussut jääden kuitenkin alhaisemmaksi kuin koko maassa keskimäärin.

Väestöennuste vuoteen 2030 osoittaa 0 - 6 -vuotiaiden osuuden laskevan, kun taas 75- vuotiaiden osuuden nousevan selkeästi Raumalla. Vuoteen 2040 ennusteessa ikärakennemuutos näyttäisi hieman tasoittuvan.



Kuntien välinen nettomuutto on Raumalla ollut vuoden 2002 jälkeen negatiivinen. Muuttotasetta on vastaavana aikana paikannut positiivinen nettomaahanmuutto. Vieraskielisten osuus onkin kasvanut Raumalla viime vuosina nopeammin kuin Satakunnassa ja Raumalla onkin kansainvälisyys huomioitu palvelujen kehittämisessä.

Elatussuhde eli taloudellinen huoltosuhde (kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti) oli vuonna 2020 noususuunnassa, mikä vahvistaa negatiivisen rakennemuutoksen tunnusmerkkejä.



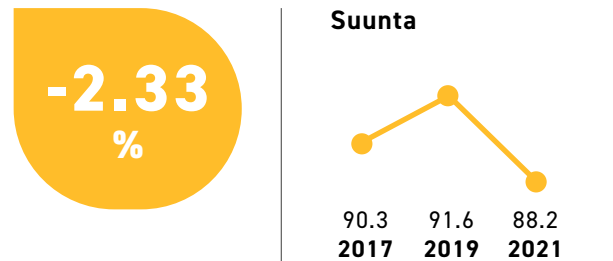


2. LAPSET, VARHAIS- NUORET JA LAPSIPERHEET



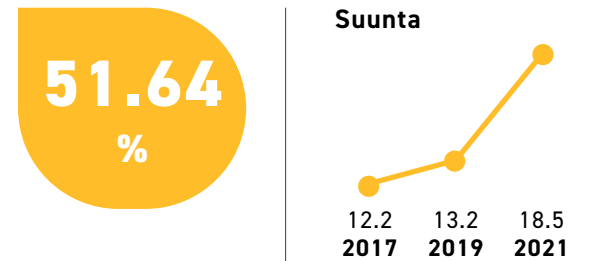
HYVINVOINTI

TYTYTYVÄINEN ELÄMÄÄNSÄ TÄLLÄ HETKELLÄ,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA (2017-)

**Vertailu**

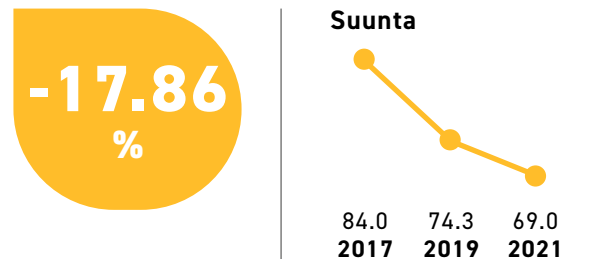
84.3 Varsinais-Suomi
85.0 Satakunta
85.1 Koko maa
88.2 Rauma

KOHTALAINEN TAI VAIKEA AHDISTUNEISUUS,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA

**Vertailu**

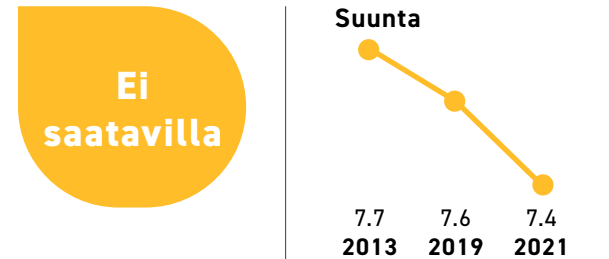
18.5 Rauma
18.6 Satakunta
19.4 Koko maa
20.0 Varsinais-Suomi

TYTYTYVÄINEN ELÄMÄÄNSÄ TÄLLÄ HETKELLÄ,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA (2017-)

**Vertailu**

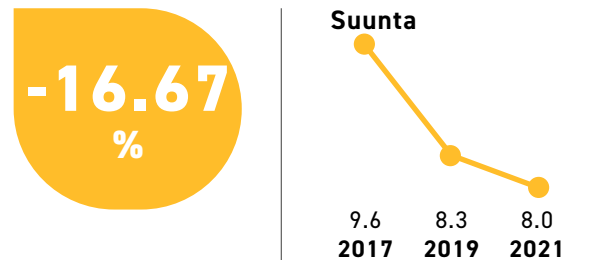
68.1 Varsinais-Suomi
68.2 Koko maa
69.0 Rauma
69.2 Satakunta

KESKUSTELUVAIKEUKSIA VANHEMPIEN KANSSA
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA

**Vertailu**

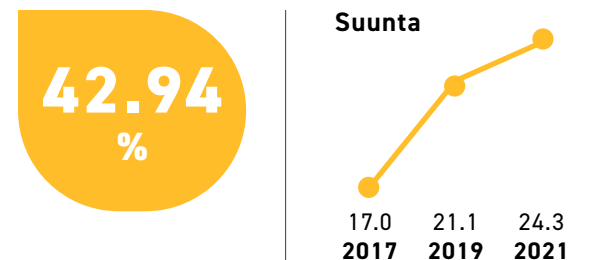
7.4 Rauma
7.5 Varsinais-Suomi
7.6 Satakunta
7.9 Koko maa

EI YHTÄÄN LÄHEISTÄ YSTÄVÄÄ, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA

**Vertailu**

8.0 Rauma
8.8 Satakunta
8.9 Varsinais-Suomi
9.4 Koko maa

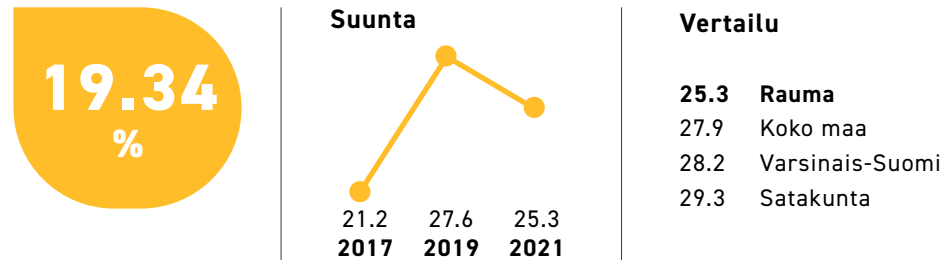
KOKEE TERVEYDENTILANSA KESKINKERTAISEKSI TAI HUONOKSI,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA

**Vertailu**

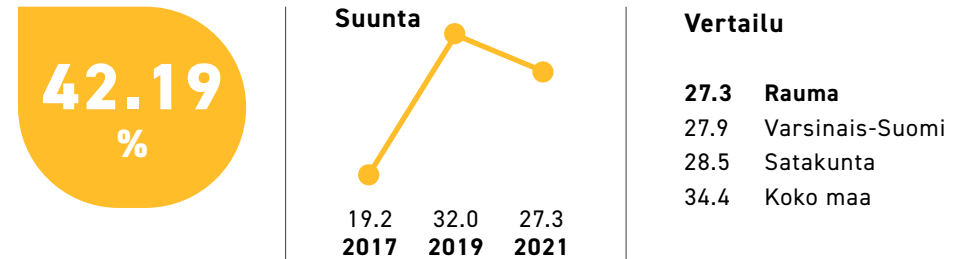
24.3 Rauma
25.0 Varsinais-Suomi
25.4 Satakunta
25.7 Koko maa

HYVINVOINTI

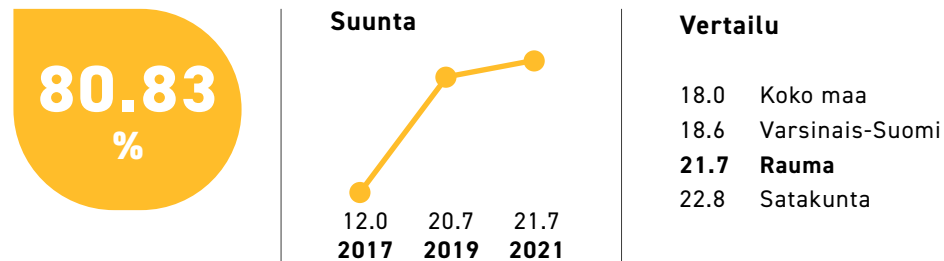
HARRASTAA HENGÄSTYTTÄVÄÄ LIIKUNTAA VAPAA-AJALLA KORKEINTAAN 1 H VIIKOSSA, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



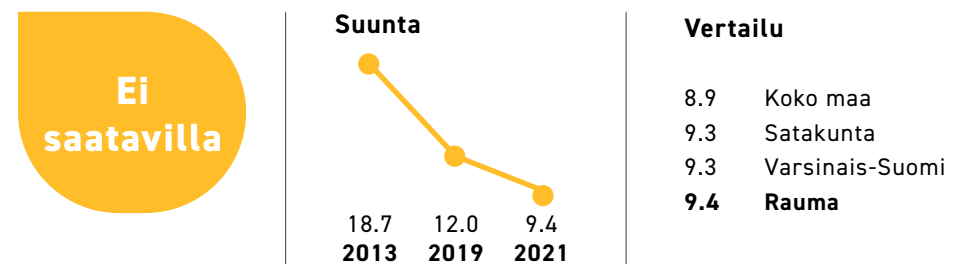
EI SYÖ KOULULOUNASTA PÄIVITTÄIN, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



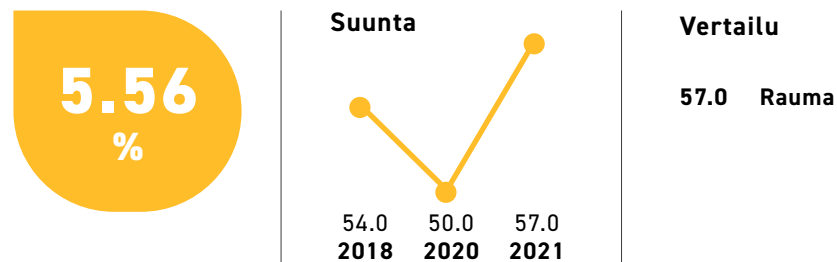
YLIPAINO, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



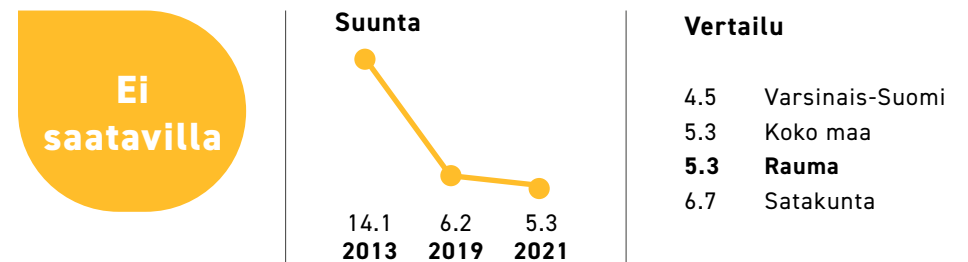
TOSI HUMALASSA VÄHINTÄÄN KERRAN KUUKAUDESSA, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



YLIPAINO, SKAALATTU HYTE-INDIKAATTORI

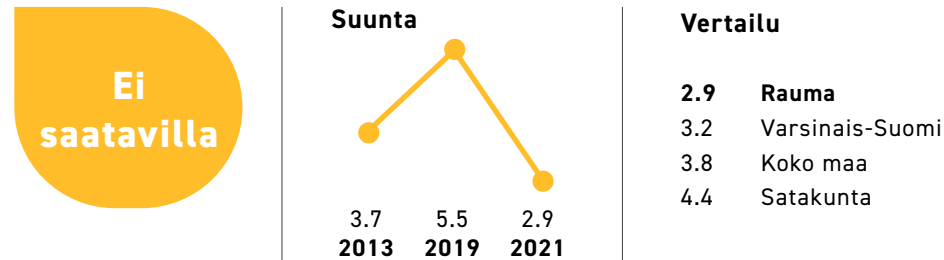


TUPAKOI PÄIVITTÄIN, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA

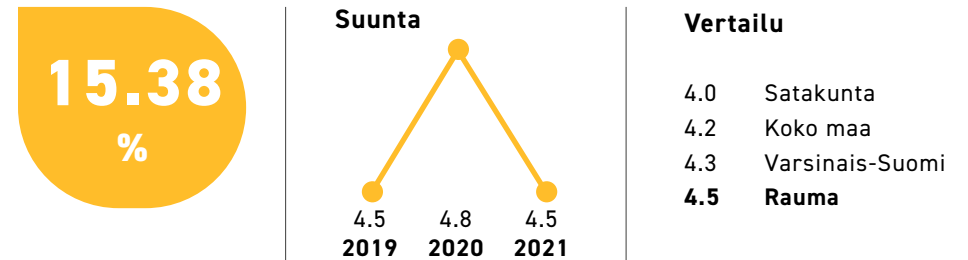


HYVINVOINTI

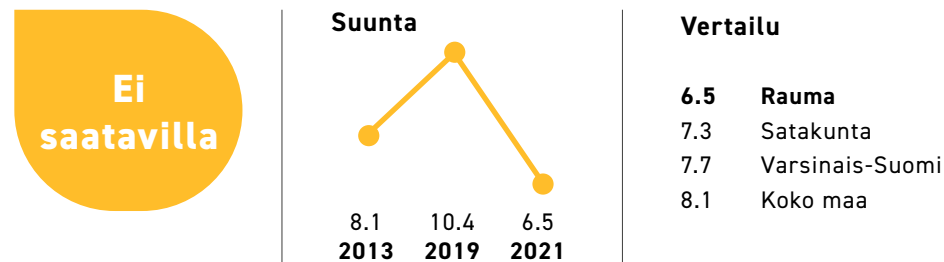
NUUSKAA PÄIVITTÄIN, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



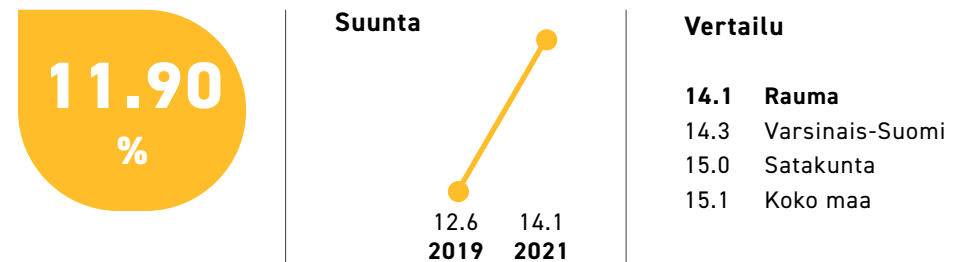
ERITYISKORVATTAVIIN LÄÄKKEISIIN OIKEUTETTUJA
0-15-VUOTIAITA, % VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



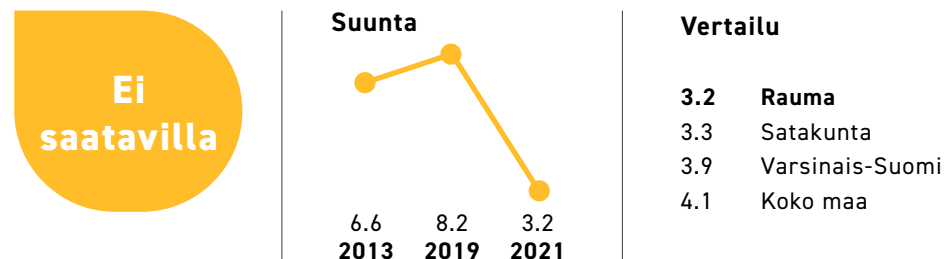
KOKEILLUT LAITTOJAA HUUMEITA AINAKIN KERRAN,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



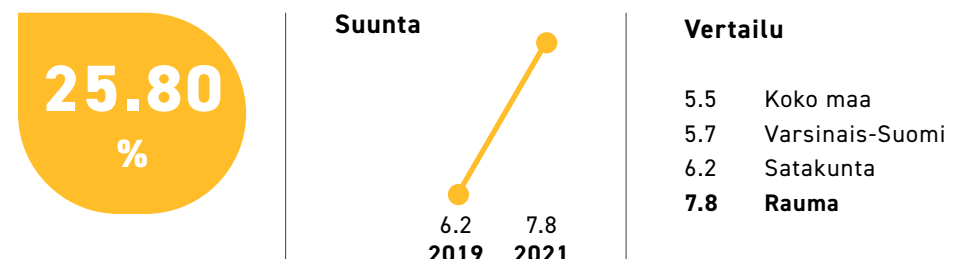
KOKENUT VANHEMPIEN TAI MUIDEN HUOLTAPITÄVIEN AIKUISTEN FYYSSIS-
TÄ VÄKIVALTAAN VUODEN AIKANA, % 4. JA 5. LUOKAN OPPILAISTA (2019-)



PELAA RAHAPELEJÄ VIIKOITTAIN, % 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA

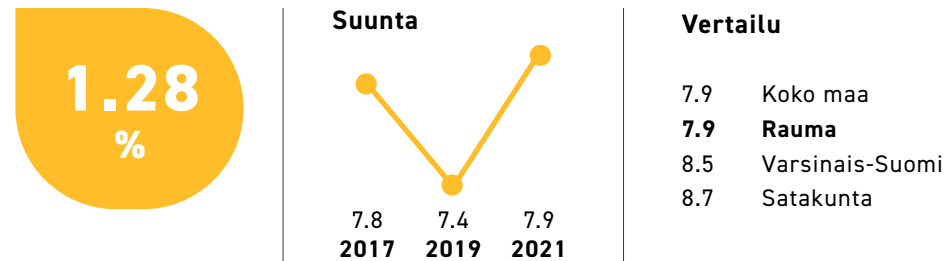


KOKENUT SEKSUAALISTA HÄIRINTÄÄ KOULUSSA VUODEN AIKANA,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA (2017-)

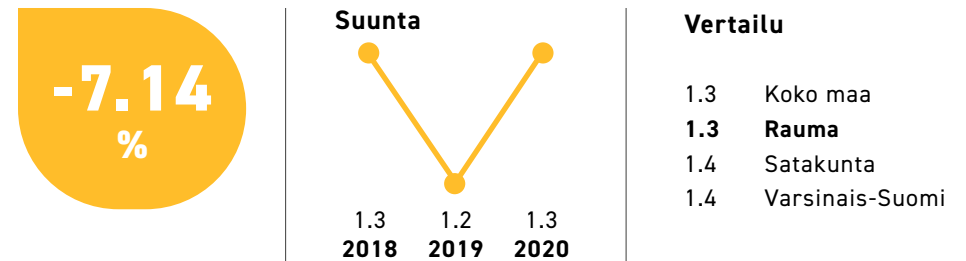


TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

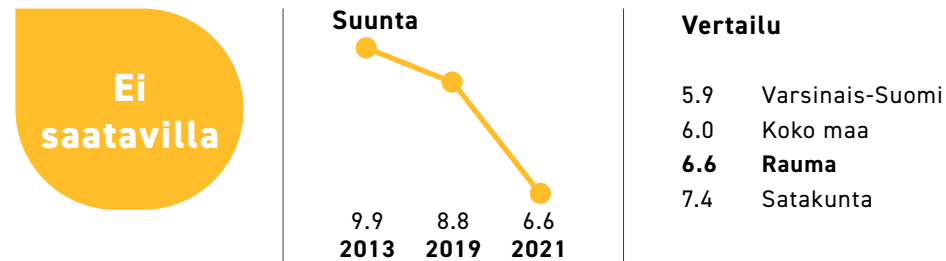
KOULUKIUSATTUNA VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA,
% 4. JA 5. LUOKAN OPPILAISTA



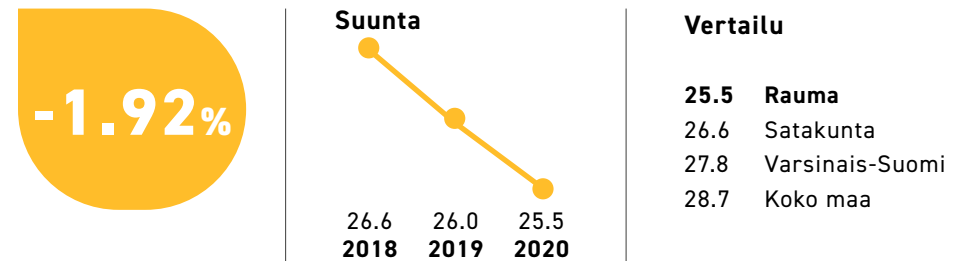
HUOSTASSA TAI KIIREELISESTI SIJOITETTUNA OLLEET 0 - 17-VUOTIAAT VIIMEISIMMÄN SIJOITUSTIEDON MUKAAN, % VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ (THL)



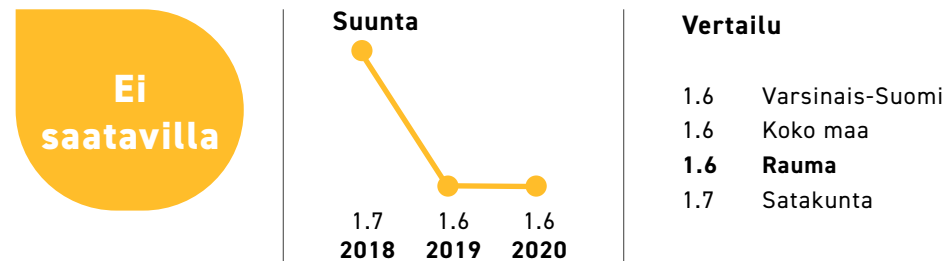
KOULUKIUSATTUNA VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA,
% 8. JA 9. LUOKAN OPPILAISTA



AHTAASTI ASUVAT LAPSIASUNTOKUNNAT,
% KAIKISTA LAPSIASUNTOKUNNISTA

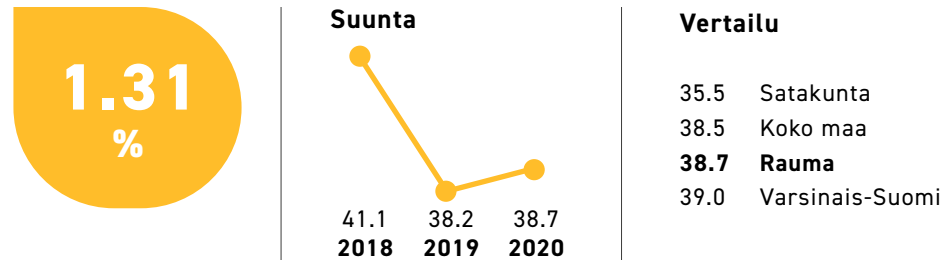


KODIN ULKOPUOLELLE SIJOITETUT 0 - 17-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ (THL)

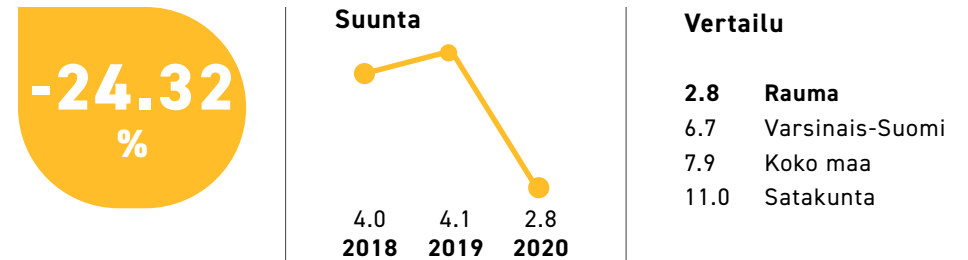


PÄIVÄHOITO

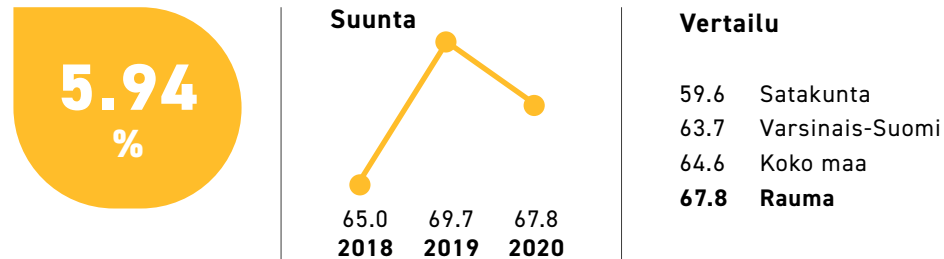
KUNNAN KUSTANTAMASSA KOKOPÄIVÄHOIDOSSA OLLEET 1 - 2-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



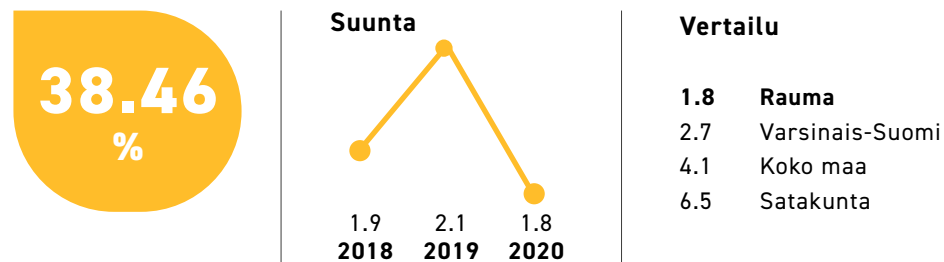
KUNNAN KUSTANTAMASSA OSAPÄIVÄHOIDOSSA OLLEET 3 - 5-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



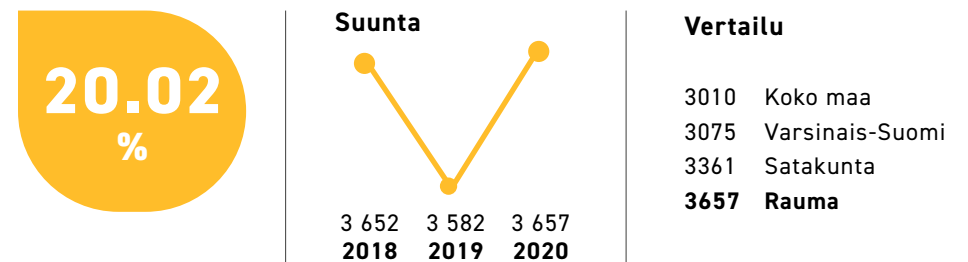
KUNNAN KUSTANTAMASSA KOKOPÄIVÄHOIDOSSA OLLEET 3 - 5-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



KUNNAN KUSTANTAMASSA OSAPÄIVÄHOIDOSSA OLLEET 1 - 2-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ

**SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO**

PERUSTERVEYDENHUOLLON LASTENNEUVOLAN KÄYNNIT
YHTEENSÄ / 1 000 0 - 7-VUOTIASTA



Yhteenveto

Viimeisen kahden vuoden aikana lasten ja nuorten hyvinvointiin on vahvasti vaikuttanut koronaviruspandemia. Pandemian alkuvaiheen täyssulut sekä lukuisat rajoitukset ovat vaikuttaneet merkittäväällä tavalla lasten ja nuorten elämään. Monet havaittavista muutoksista ovat valtakunnallisia eivätkä siten kerro ainoastaan raumalaisesta tilanteesta. Poikkeuksellinen aika on tuonut haasteita myös indikaattorien analysointiin valtakunnallises-tikin, koska on vaikea arvioida pandemian tarkalleen aiheuttamia muutoksia.

Kouluterveyskyselyn (2021) mukaan Raumalla 4. ja 5. luokan oppilais-ta 88,2 % kokee olevansa tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä ja 8. ja 9. luokkalaisista 69,0 % kokevat olevansa tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Molemmissa ikäluokissa tyytyväisyys on hieman laskenut vuodesta 2019, mutta osuudet ovat kuitenkin hieman paremmat, mitä koko maassa keskimäärin, ollen myös korkeampi kuin koko maassa keski-määrin.

Kouluterveyskyselyn vastausten mukaan 8,0 % kokee, että ei ole yhtään läheistä ystävää - tilanne on hieman parantunut Raumalla vuodesta 2019.

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien osuus on 18,5 % ja se on noussut vuodesta 2017 merkittävästi, jolloin osuus oli 12,2 %.

Vanhempien kanssa keskusteluvaikeuksia kokevien osuus on 7,4 % ja se on parantunut edelliseen mittaukseen verrattuna.



Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on kasvanut, ollen 24,3 % Raumalla, kun osuus vuonna 2017 oli 17 %. Koko maassa 25,7 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa harrastavien määrä on laskenut ollen 25,3 % eli tilanne on hieman parantunut ollen Raumalla myös parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Ylipainoisten osuus on 21,7 % ja määrä on lisääntynyt sekä Satakunnassa että Raumalla ja tilanne on huonompi verrattuna koko maan keskiarvoon. Ylipainoisten osuus on kasvanut selkeästi jo vuodesta 2017, jolloin osuus oli 12 %.

Ei syö koululounasta päivittäin vastanneiden osuus on 27,3 % ja tilanne on hieman parantunut vuodesta 2019, jolloin määrä oli 32 %.

Merkittävänä muutoksena lasten ja nuorten elämässä on havaittavissa selkeä ahdistuneisuuden kokemusten lisääntyminen jo vuodesta 2017. Ahdistuneisuutta on esiintynyt yleisesti enemmän tytöillä kuin pojilla. Ahdistusoireet ovat osaltaan näkyneet myös syömishäiriöiden lisääntymisenä. Hengästyttävä liikkuminen on lisääntynyt, mutta samalla liikkuminen on polarisoitunut. Osa liikkuu entistä enemmän ja osa entistä vähemmän. Liikunnan lisäämiseksi yksilöohjausta on ollut tarjolla ylipainoisille lapsille ja vapaamuotoista liikuntatarjontaa on lisätty mm. koulujen liikuntakerhojen kautta ja koulupäivän aikaisen liikunnan kautta.

8 % 8-9-luokkalaisista sanoo ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää, määrä on laskenut vuosittain



Kouluruokailuun osallistuvien määrä näyttää olevan noususuuntainen ja siihen ovat vaikuttaneet salaattibaarien monipuolistuminen ja kampanjat, joissa lapset ja nuoret ovat päässeet vaikuttamaan kouluruoan sisältöön.

Nuorten päihteiden käyttö on jo usean vuoden ajan näyttäytynyt laskusuuntaisena niin valtakunnallisesti kuin Raumallakin. Täysin raittiiden määrä on lisääntynyt. Taustasyynä tähän kehitykseen saattavat olla sekä ehkäisevän päihdetyön tuloksellisuus että viimeisen kahden vuoden aikana vähentyneet sosiaaliset kontaktit. Päihteiden käytöstä 8. ja 9. luokkalaiset ovat vastanneet seuraavasti:

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien määrä on laskenut ollen kuitenkin edelleen koko maan ja Satakunnan osuutta korkeampi eli 9,4 %.

Kouluruokailuun osallistuvien määrä on noususuuntainen. Siihen ovat vaikuttaneet salaattibaarien monipuolistuminen ja lasten ja nuorten pääseminen vaikuttamaan kouluruoan sisältöön.

Päivittäin tupakoivien osuus on myös laskenut ollen 5,3 % ja parempi kuin Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin.

Nuuskaa päivittäin käyttävien osuus on laskenut ollen 2,9 % ja parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleiden osuus on 6,5 % ja se on laskenut vuodesta 2019, ollen myös pienempi kuin Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin.

Rahapelejä viikoittain pelaavien osuus on laskenut Raumalla ollen 3,2 % ja se on pienempi, mitä Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa sekä koko maassa keskimäärin.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 0 - 15 -vuotiaiden osuus oli noussut, ollen 4,8 % vastaavanikäisestä väestöstä. Määrä on suurempi mitä koko maassa keskimäärin.



Turvallisuuteen, asumiseen ja ympäristöön kohdistuviin indikaattoreihin oppilaat ovat vastanneet seuraavasti:

Vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana kokeneiden 4. ja 5. luokan oppilaiden määrä on 14,1 % ja osuus on noussut vuodesta 2019, jolloin se oli 12,6 %.

Vanhempien fyysistä väkivaltaa kokeneiden 8. ja 9. luokkalaisten osuus ei ole käytettävissä.

Seksuaalista häirintää koulussa kokeneiden 8. ja 9. luokkalaisten osuus on noussut ollen 7,8 % ja osuus on suurempi Raumalla mitä koko maassa keskimäärin.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa kokevien 4. ja 5. luokkalaisten osuus on hieman noussut ollen 7,9 %, kun se vuonna 2019 oli 7,4 %.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa kokevien 8. ja 9. luokkalaisten osuus on laskenut ollen 6,6 % ja osuus on parempi kuin Satakunnassa, mutta huonompi kuin koko maassa keskimäärin.

Tiiviimpi kotona oleminen, vanhempien epävarmuus työtilanteesta, heikentynyt taloudellinen tilanne ja vanhempien lisääntynyt alkoholin kulutus ovat lisänneet niitä tilanteita, joissa lapset ovat joutuneet kokemaan väkivaltaa perhepiirissä. Tämä on lisännyt lastensuojelun tarvetta ja perheväkivalta tai sen uhka on näkynyt nousevina lukuina lastensuojeluilmoituksissa. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0–17-vuotiaiden osuus on Raumalla samalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin.

Vuonna 2021 oli yhteensä 132 eri lasta tai nuorta sijoitettuna lasten-

suojelulain mukaan, kun vuonna 2020 oli 127 eri lasta (sisältää siis kaikki sijoitusmuodot = kiireellisiä sijoituksia, avohuollon sijoituksia, huostaanottoja ja jälkihuollon sijoituksia). Näistä ajalla 1.1.-31.12.2021 huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olevat lapset yht. 90 eri lasta, kun vuonna 2019 oli 73 eri lasta.

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettujen määrä on noussut viime vuonna osittain syynä viruspandemia. Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä on laskenut ollen myös parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Peruspalveluja ja Ankkuri-tiimin toimintaa on tehostettu ja tarjottu tukea lapsille ja heidän perheilleen. Seksuaalisen häirinnän kokemukset ovat lisääntyneet viimeisen kahden vuoden aikana, mikä oletettavasti liittyy rajoitusten aikana lisääntyneeseen netin ja sosiaalisen median käyttöön. Lisäksi seksuaalisen häirinnän esillä olo esim. me too -kampanjan muodossa on saattanut edesauttaa lasten ja nuortenkin osalta häirinnän tunnistamista ja tietoisuutta siitä.

Psyykkisen tuen peruspalvelut ovat olleet poikkeusaikana ruuhkautuneita, vaikka samanaikaisesti on myös lisätty resursseja esim. kuraattori-, psyykkari- ja perhepalveluihin ja laadittu toimintaohjeita ja palvelupolkukuvauksia. Tukipalveluita on ollut hetkittäin rajoitetusti saatavilla ja erikoissairaanhoidon piiriin pääseminen on ollut haasteellista. Koulupsykologien saatavuus on jo runsaan vuoden ajan ollut vaikeaa ja se on hankaloittanut perustason palveluiden tuottamista.

Kouluikäymättömyyden problematiikkaan on tällä hetkellä tartuttu sekä alueellisesti että valtakunnallisesti sitouttavan kouluyhteistyön projektin kautta. Erityislusten / oppilaiden määrä on kasvanut sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen piirissä, mikä on edellyttänyt ke-

hittämistoimia. Sivistystoimialalla on kehitetty ja vakiinnutettu erilaisia toimintamalleja lasten, nuorten ja perheiden toimintaan, masennusoireiden varhaiseen tunnistamiseen sekä kehotietoisuuteen. Lapsen oikeuksiin liittyvä Kiva koulu malli on käytössä, joskin eroja on koulujen välillä.

Kaupunki on hankkinut Someturva-sovelluksen kaikille perusopetuksen 3.-9.luokkalaisille sosiaalisen median käytön turvaksi ja sovellus otetaan käyttöön kevään 2022 aikana.

Rauman kaupunki tarjoaa lukuvuosittain kaikille raumalaisille 6.9.-luokkalaisille mahdollisuuden maksuttomiin kulttuuri- ja liikuntaetuihin nuorisopassi Färmi -sovelluksella.

Raumalla kunnan kustantamassa kokopäivähoidossa on sekä 1-2-vuotiaista että 3-5-vuotiaista isompi osuus kuin Satakunnassa, Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin ja Raumalla osuus on molemmissa ikäryhmissä ollut myös nouseva vuoden 2020 aikana. Osapäivähoidossa käyvien lasten määrä on hieman vähentynyt vuonna 2020.

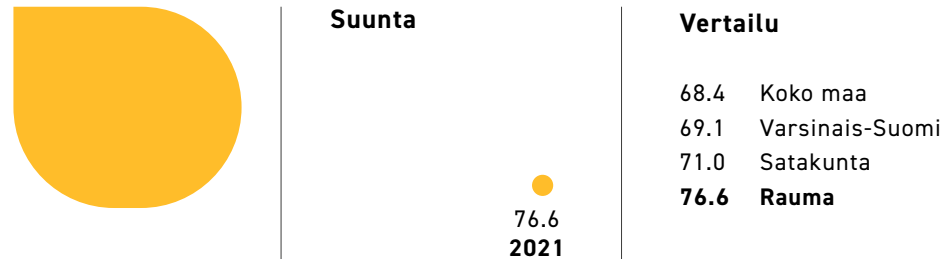




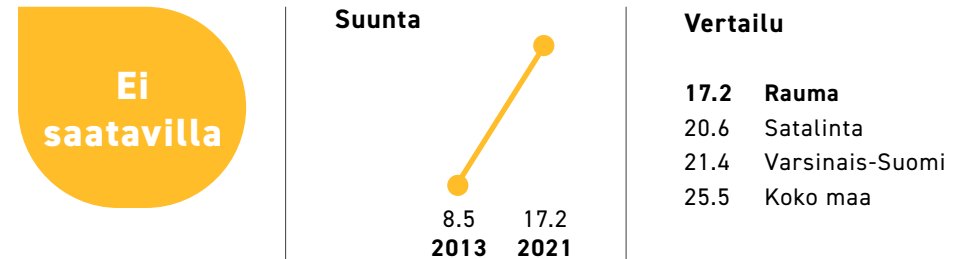
3. NUORET JA NUORET AIKUISET

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

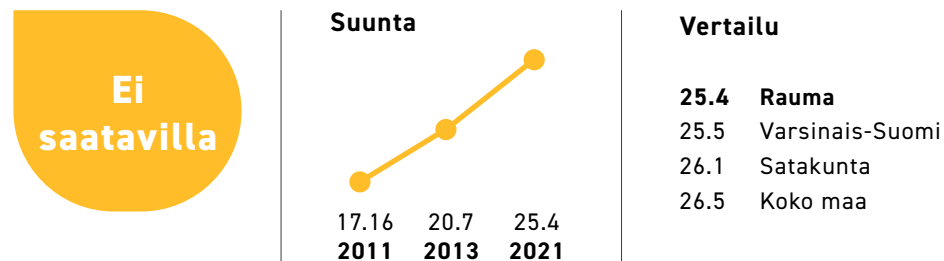
TYTYTYVÄINEN ELÄMÄÄNSÄ TÄLLÄ HETKELLÄ, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



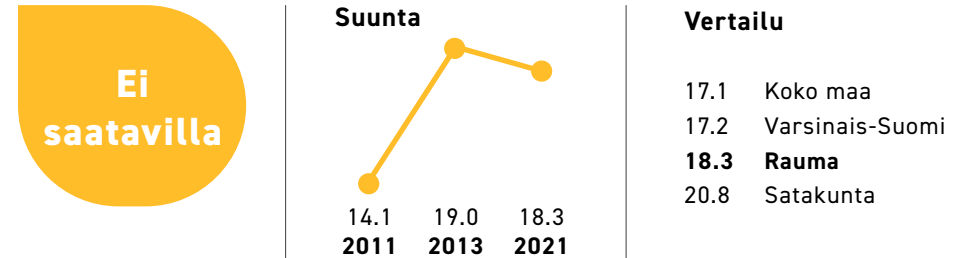
KOHTALAINEN TAI VAIKEA AHDISTUNEISUUS, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



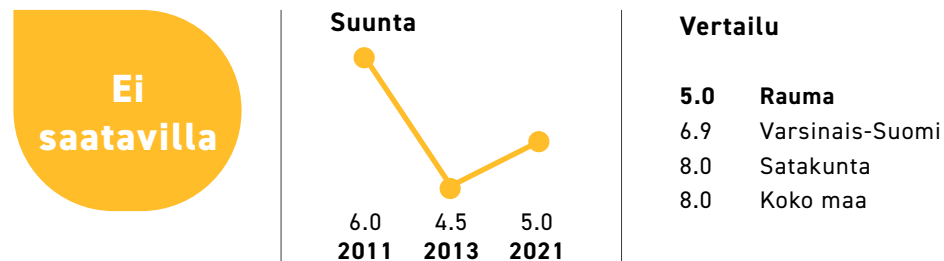
KOKEE TERVEYDENTILANSA KESKINKERTAISEKSI TAI HUONOKSI, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



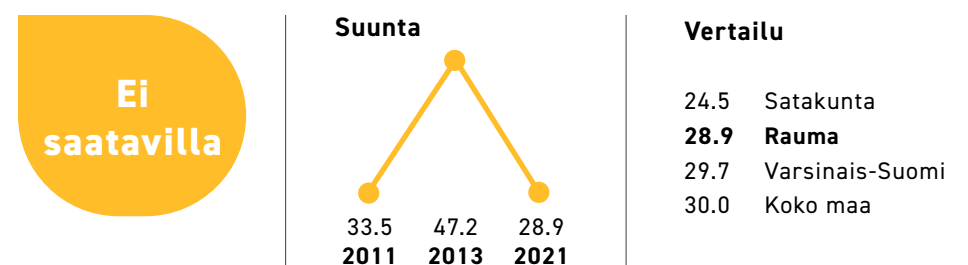
YLIPAINO, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



EI YHTÄÄN LÄHEISTÄ YSTÄVÄÄ, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



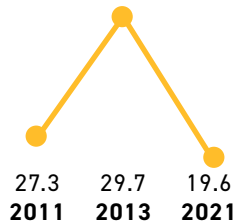
EI SYÖ KOULULOUNASTA PÄIVITTÄIN, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

HARRASTAA HENGÄSTYTTÄVÄÄ LIIKUNTAA VAPAA-AJALLA KORKEINTAAN 1 H VIIKOSSA, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

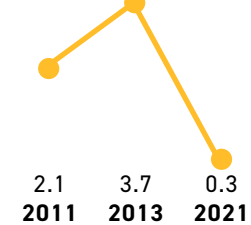
**Ei
saatavilla**

Suunta**Vertailu**

19.6	Rauma
23.2	Satakunta
26.2	Koko maa
26.4	Varsinais-Suomi

NUUSKAA PÄIVITTÄIN, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

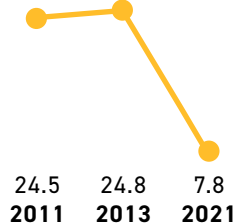
**Ei
saatavilla**

Suunta**Vertailu**

0.3	Rauma
2.0	Varsinais-Suomi
2.4	Satakunta
3.8	Koko maa

TOSI HUMALASSA VÄHINTÄÄN KERRAN KUUKAUDESSA, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

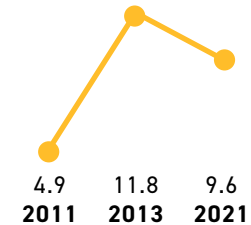
**Ei
saatavilla**

Suunta**Vertailu**

7.8	Rauma
12.8	Satakunta
14.9	Varsinais-Suomi
14.8	Koko maa

KOKEILLUT LAITTOJA HUUMEITA AINAKIN KERRAN, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

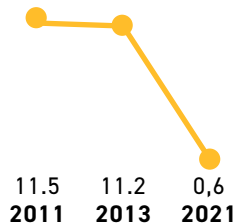
**Ei
saatavilla**

Suunta**Vertailu**

8.8	Satakunta
9.6	Rauma
11.6	Varsinais-Suomi
12.6	Koko maa

TUPAKOI PÄIVITTÄIN, % LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

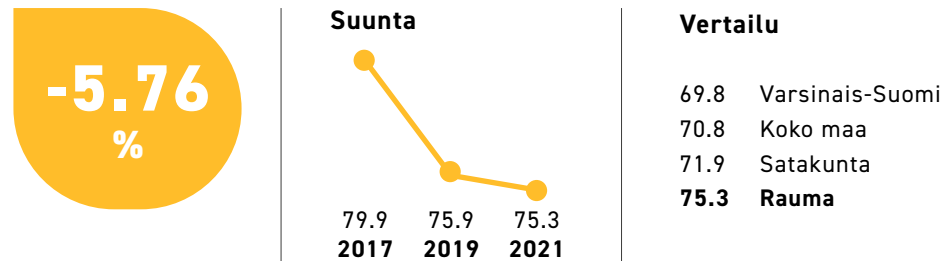
**Ei
saatavilla**

Suunta**Vertailu**

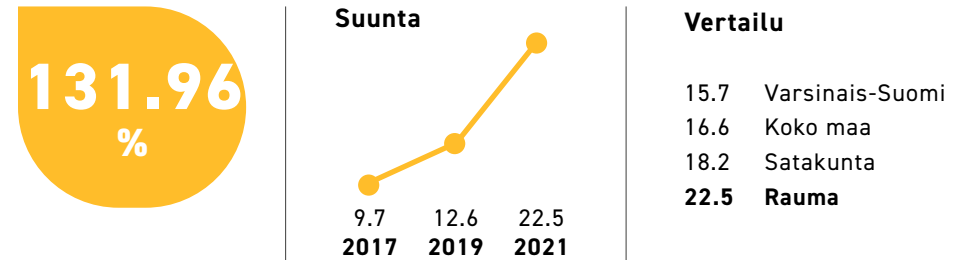
0.6	Rauma
1.8	Satakunta
1.9	Varsinais-Suomi
2.3	Koko maa

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

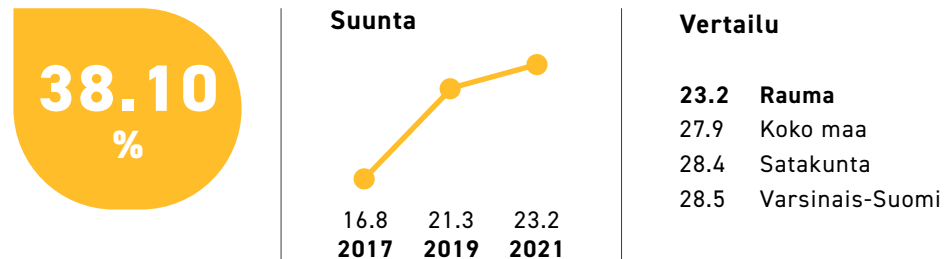
TYTYVÄINEN ELÄMÄÄNSÄ TÄLLÄ HETKELLÄ, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA (2017-)



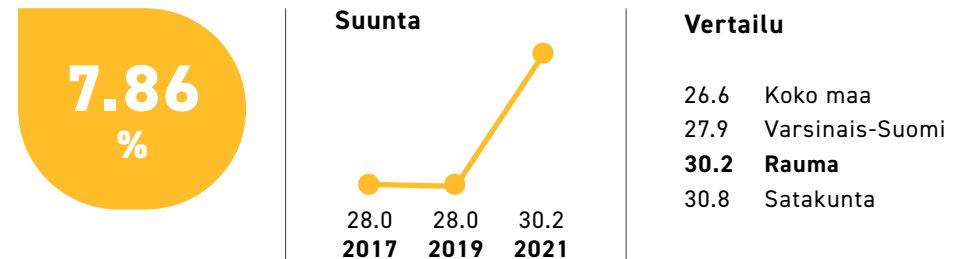
KOHTALAINEN TAI VAIKEA AHDISTUNEISUUS, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



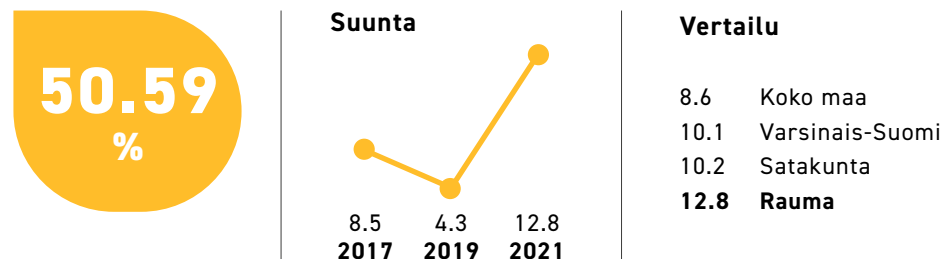
KOKEE TERVEYDENTILANSA KESKINKERTAISEKSI TAI HUONOKSI, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



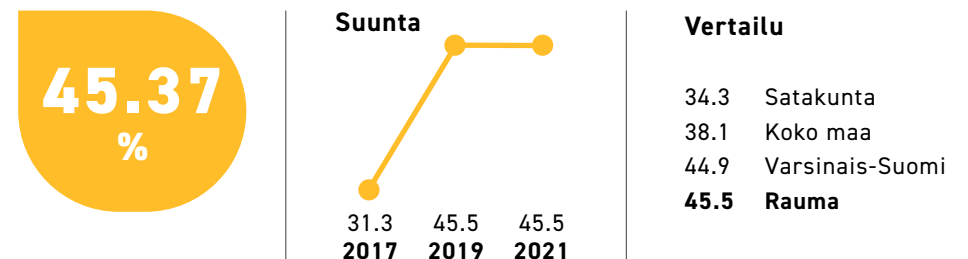
YLIPAINO, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



EI YHTÄÄN LÄHEISTÄ YSTÄVÄÄ, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

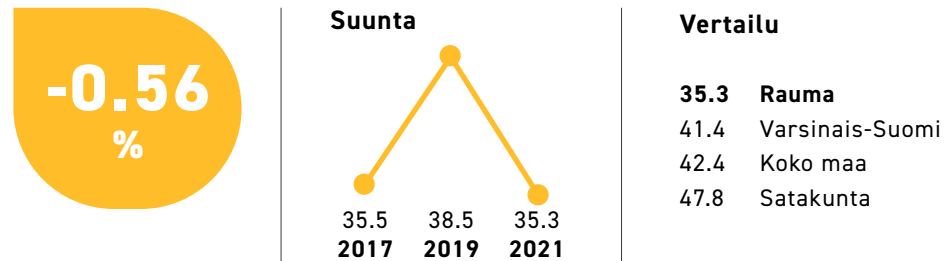


EI SYÖ KOULULOUNASTA PÄIVITTÄIN, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

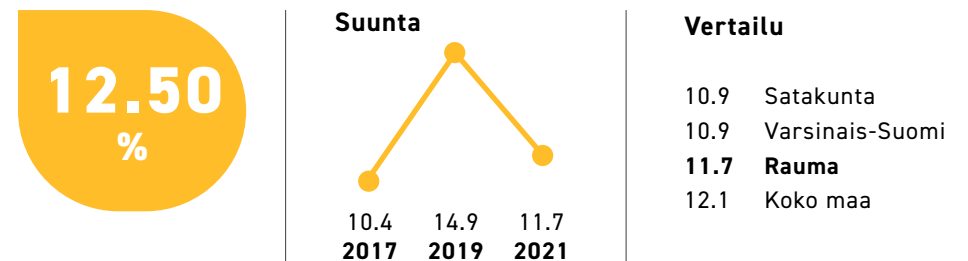


ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

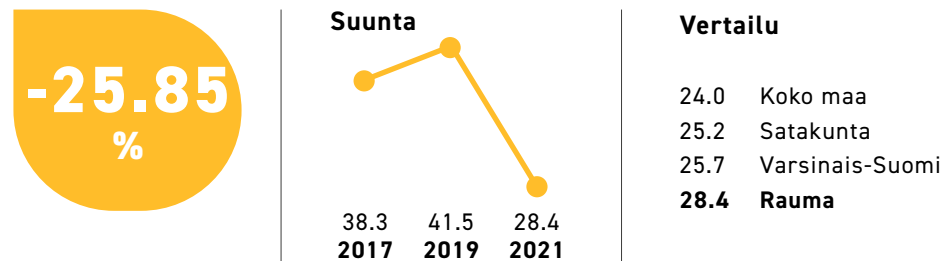
HARRASTAA HENGÄSTYTTÄVÄÄ LIIKUNTAA VAPAA-AJALLA KORKEINTAAN 1 H VIIKOSSA, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



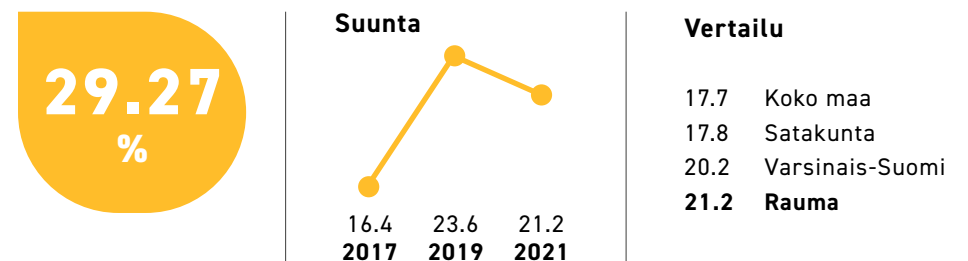
NUUSKAA PÄIVITTÄIN, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



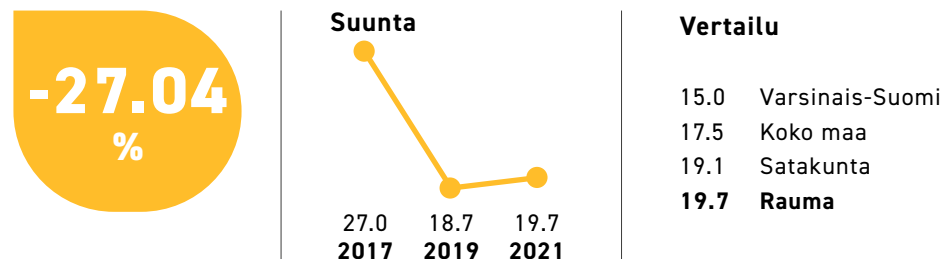
TOSI HUMALASSA VÄHINTÄÄN KERRAN KUUKAUDESSA, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



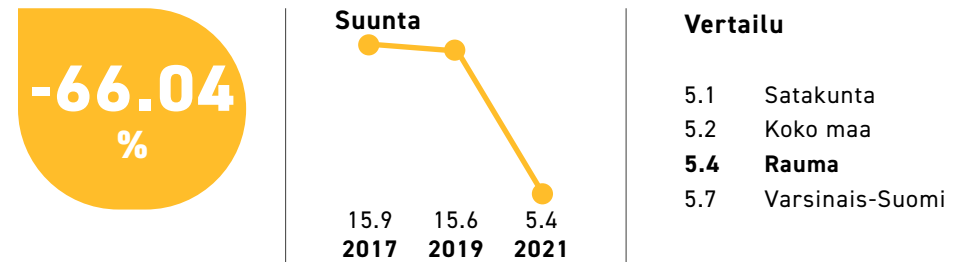
KOKEILLUT LAITTOJAA HUUMEITA AINAKIN KERRAN, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA



TUPAKOI PÄIVITTÄIN, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

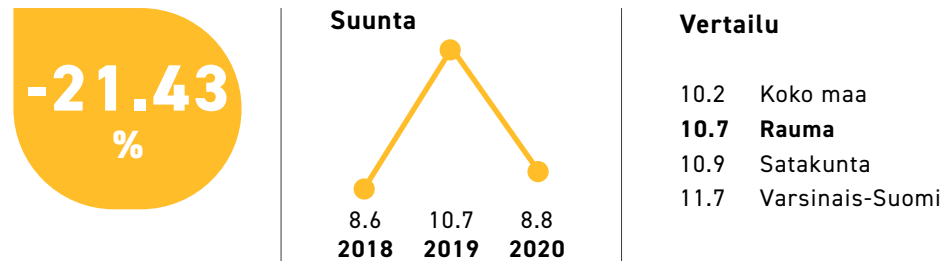
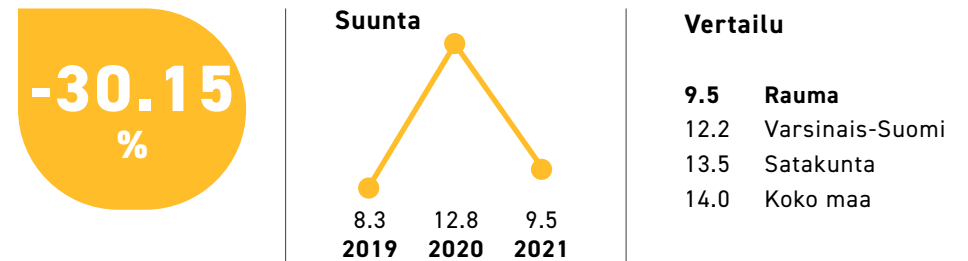


PELAA RAHAPELEJÄ VIIKOITTAIN, % AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

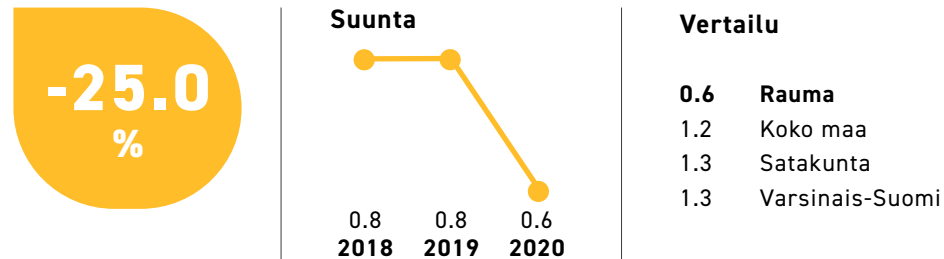


ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

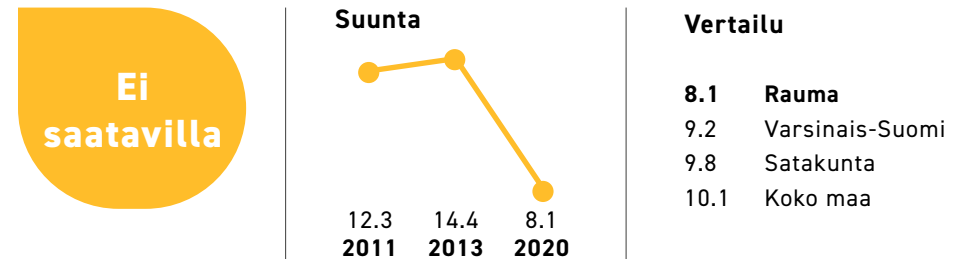
RASKAUDENKESKEYTYKSET ALLE 25-VUOTIAILLA / 1 000
15 - 24-VUOTIASTA NAISTA

**NUORISOTYÖTTÖMÄT, % 18 - 24-VUOTIAASTA TYÖVOIMASTA**

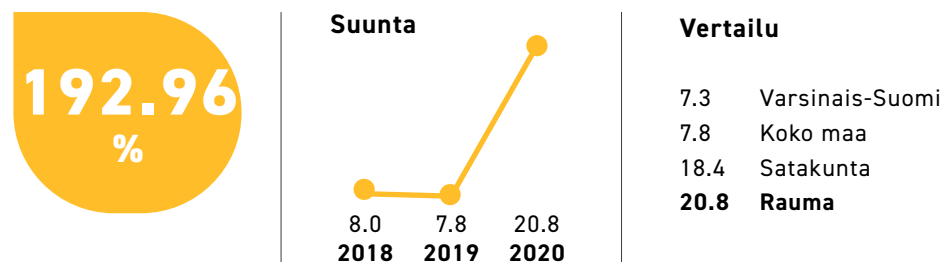
MIELENTERVEYDEN JA KÄYTTÄYTYMISEN HÄIRIÖIDEN VUOKSI TYÖKYVYTTÖ-
MYSELÄKETTÄ SAAVAT 16 - 24-VUOTIAAT, % VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



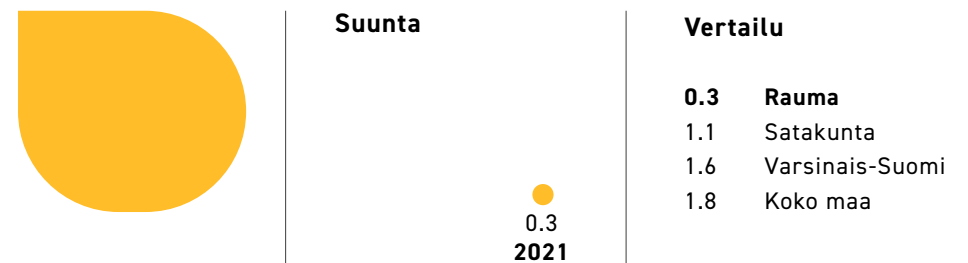
TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ
KOKENUT FYSISTÄ UHKAA VUODEN AIKANA,
% LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

**OPISKELU, TYÖ JA TOIMEENTULO**

KOULUTUKSEN ULKOPUOLELLE JÄÄNEET 17 - 24-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



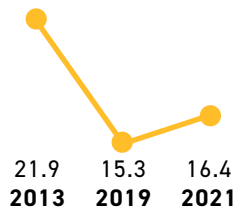
KOKENUT SEKSUAALISTA HÄIRINTÄÄ KOULUSSA VUODEN AIKANA,
% LUKION 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA (2017-)



TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

KOKENUT FYSISTÄ UHKAA VUODEN AIKANA,
% AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA

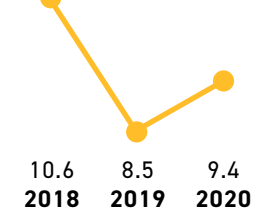
**Ei
saatavilla**

Suunta**Vertailu**

14.5	Varsinais-Suomi
15.2	Koko maa
16.4	Rauma
17.3	Satakunta

MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖIHIN SAIRAALAHOITOA SAANEET
18 - 24-VUOTIAAT / 1 000 VASTAAVANIKÄISTÄ

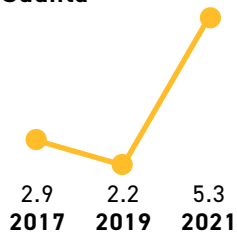
**108.89
%**

Suunta**Vertailu**

8.7	Varsinais-Suomi
9.4	Rauma
10.0	Koko maa
11.9	Satakunta

KOKENUT SEKSUAALISTA HÄIRINTÄÄ KOULUSSA VUODEN AIKANA,
% AMMATILLISEN OPPILAITOKSEN 1. JA 2. VUODEN OPISKELIJOISTA (2017-)

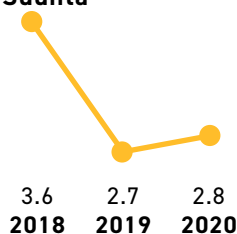
**82.76
%**

Suunta**Vertailu**

2.8	Varsinais-Suomi
3.3	Koko maa
4.1	Satakunta
5.2	Rauma

PÄIHTEIDEN VUOKSI SAIRAALOIDEN JA TERVEYSKESKUSTEN VUODEOSAS-
TOILLA HOIDOSSA OLLEET 15 - 24-VUOTIAAT / 1 000 VASTAAVANIKÄISTÄ

**100.0
%**

Suunta**Vertailu**

1.6	Varsinais-Suomi
2.4	Koko maa
2.8	Rauma
3.2	Satakunta





Yhteenveto

Kouluterveyskyselyn (2021) mukaan Rauman lukion 1. ja 2. luokan oppilaista 76,6 % kokee olevansa tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä. Osuus on parempi, mitä koko maassa keskimäärin.

Nuorisobarometrin 2021 tulosten mukaan suomalaisnuoret näyttävät myös olevan lisääntyvästi optimistisia tulevaisuutta kohtaan ja erotuvat muista vähemmän huolissaan olevina myös kansainvälisessä vertailussa. Luottamus tulevaan on kasvanut oletettua paremmin niin oman, lähiympäristön, Suomen kuin maailman tulevaisuudenkin suhteen. Aineisto on kerätty alkuvuonna 2021 eli keskellä korona-aikaa, mutta nuorten tulevaisuususkoon pandemialla ei tämän tutkimuksen mukaan vaikuta olleen kielteistä vaikutusta. Tyytyväisyys elämään oli samalla tasolla kuin vuosina 2016-2017, vaikka laskikin koronaa edeltävään aikaan verrattaessa.

Kouluterveyskyselyn lukion 1. ja 2. luokan oppilaiden vastausten mukaan terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on kasvanut, ollen 25,4 % Raumalla, kun koko maassa 26,5 % kokee

Raumalla lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista vain 0,6 prosenttia ilmoittaa tupakoivansa päivittäin

terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Kouluterveyskyselyn lukion 1. ja 2. luokan oppilaiden vastausten mukaan: 5,0 % kokee, että ei ole yhtään läheistä ystävää - tilanne on parempi Raumalla, mitä koko maassa keskimäärin.

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien osuus on 17,2 % ja se on noussut vuodesta 2013. Tilanne on Raumalla kuitenkin parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Ylipainoisten osuus on 18,3 % ja määrä on suurempi sekä Satakunnassa että Raumalla, mitä koko maassa keskimäärin.

Ei syö koululounasta päivittäin vastanneiden osuus on 28,9 % ja tilanne on heikompi, mitä Satakunnassa, mutta parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa harras-

tavien määrä on 19,6 % eli tilanne on sen suhteen Raumalla parempi, mitä koko maassa keskimäärin.

Päihteiden käyttö lukion 1. ja 2. luokan oppilailla on vähentynyt. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien määrä on 7,8 % ollen pienempi mitä koko maassa ja Satakunnassa keskimäärin. Samoin päivittäin tupakoivien ja nuuskaa päivittäin käyttävien osuus on alle 1 %:n luokkaa ja parempi kuin koko maassa keskimäärin. Laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleiden osuus lukion 1. ja 2. luokan oppilailla on Raumalla 9,6 % ja se on pienempi kuin koko maassa keskimäärin, mutta hieman suurempi kuin Satakunnassa.

Kouluterveyskyselyn (2021) mukaan ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilaista 75,3 % kokee olevansa tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä Raumalla. Osuus on parempi, mitä koko maassa keskimäärin.

Kouluterveyskyselyn ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilaiden vastausten mukaan terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus on kasvanut, ollen 23,2 % Raumalla. Tilanne on kuitenkin parempi, kun koko maassa, jossa 27,9 % kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Kouluterveyskyselyyn ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilaiden vastausten mukaan: 12,8 % kokee, että ei ole yhtään läheistä ystävää - tilanne on heikempi Raumalla, mitä koko maassa keskimäärin ja osuus on noussut vuodesta 2019.

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien osuus on 22,5 % ja se on noussut vuodesta 2019. Tilanne on Raumalla heikempi kuin Satakunnassa. Koko maassa osuus on 16,6 %.

Ylipainoisten osuus on 30,2 % ja määrä on noussut vuodesta 2019 ollen myös suurempi sekä Satakunnassa että Raumalla, mitä koko maassa keskimäärin.

Ei syö koululounasta päivittäin vastanneiden osuus on 45,5 % ja tilanne on heikempi, mitä Satakunnassa, mutta parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa harrastavien määrä on 35,3 %. Liikunta on lisääntynyt kuitenkin vuodesta 2019 ja tilanne on Raumalla ammatillisen oppilaitoksen oppilailta parempi, mitä koko maassa keskimäärin.

Päihteiden käyttö ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilailta on Raumalla edelleen huonompi mitä koko maassa keskimäärin. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien määrä on 28,4 %, mutta osuus on kuitenkin laskenut vuodesta 2019. Päivittäin tupakoiden osuus on 19,7 % ja suurempi kuin Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Nuuskaa päivittäin käyttävien osuus on 11,7 %, mikä onkin laskenut vuodesta 2019.

***Liikunta on lisääntynyt vuodesta 2019
ja tilanne on Raumalla ammatillisen
oppilaitoksen oppilailta parempi,
mitä koko maassa keskimäärin.***

Laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleiden ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilaiden osuus on Raumalla 21,2 % ja se on hieman laskenut vuodesta 2019, mutta on edelleen suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Rahapelejä viikoittain pelaavien osuus on 5,4 % ja laskenut selvästi vuodesta 2019.

Turvallisuuteen, asumiseen ja ympäristöön kohdistuvien indikaattoreiden mukaan lukion 1. ja 2. luokan oppilaiden vastauksissa 8,1 % on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana. Seksuaalista häirintää koulussa kokeneiden lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuus on Raumalla 0,3 % ja pienempi, mitä koko maassa keskimäärin.

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. luokan oppilaiden vastausten mukaan 16,4 % on kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana. Seksuaalista häirintää koulussa kokeneiden ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuus on Raumalla 5,3 % ollen suurempi, mitä koko maassa keskimäärin.

Muut indikaattorit

Raskaudenkeskeytykset alle 25 -vuotiailla oli Raumalla 8,8 % ja pienempi kuin koko maassa keskimäärin.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat oli Raumalla 0,6 % vastaavanikäisestä väestöstä. Ja pienempi kuin mitä koko maassa keskimäärin, joka oli 1,2 %.

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä kohden oli 2,8 % vuonna 2020. Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneiden 18 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä kohden oli 9,4 % vuonna 2020 Raumalla.

Opiskeluun ja toimeentuloon liittyvien indikaattoreiden mukaan koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24 -vuotiaiden osuus oli Raumalla 20,8 % vuonna 2020. Nuorisotyöttömien osuus 18 - 24 -vuotiaasta työvoimasta oli 9,5 % Raumalla vuonna 2021 ja osuus on laskenut vuodesta 2020. Nuorisotyöttömien määrä koko maassa oli viime vuonna 14,0 %.

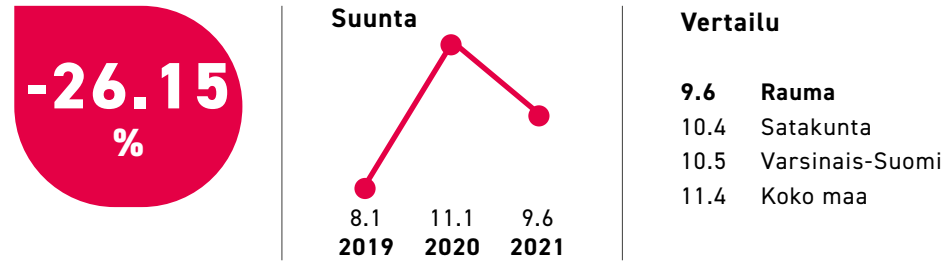
Nuorisovaltuusto teki valtuustoaloitteen psykiatristen sairaanhoitajien työn jatkamisesta kouluissa. Lisäksi nuorisovaltuusto asetti vuonna 2021 kaikkiin poliittisiin edustuksiin oman edustajansa.



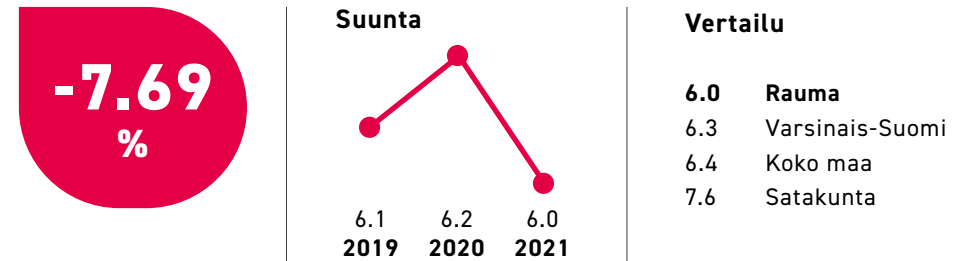
4. TYÖIKÄISET



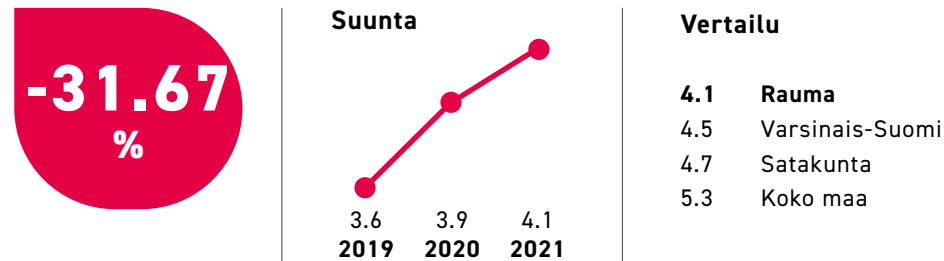
ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS
TYÖTTÖMÄT, % TYÖVOIMASTA



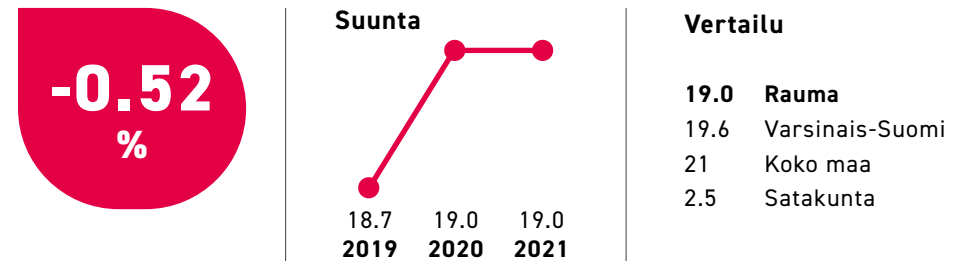
TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKETTÄ SAAVAT 25 - 64-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



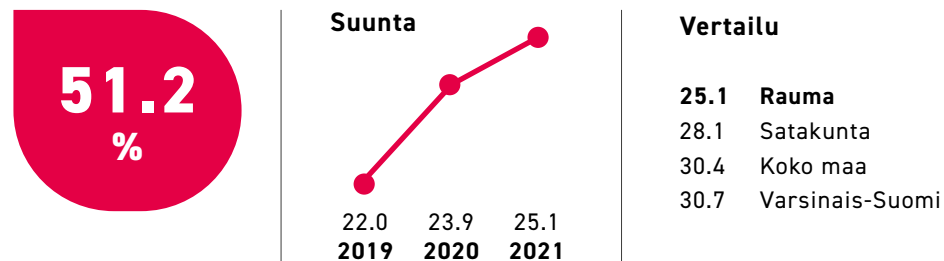
VAIKEASTI TYÖLLISTYVÄT (RAKENNETYÖTTÖMYYKS), % 15 - 64-VUOTIAISTA



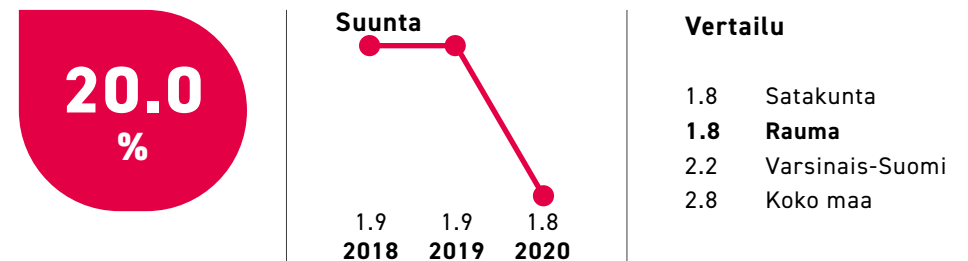
ERITYISKORVATTAVIIN LÄÄKKEISIIN OIKEUTETTUJA 25 - 64-VUOTIAITA,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



MIELENTERVEYSPERUSTEISESTI SAIRAUSPÄIVÄRAHAA
SAANEET 25 - 64-VUOTIAAT / 1000 VASTAAVANIKÄISTÄ



TOIMEENTULOTUKEA PITKÄAIKAISESTI SAANEET 25 - 64-VUOTIAAT,
% VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ

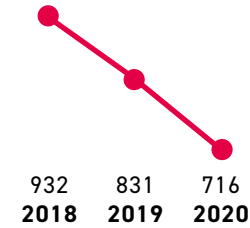


SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

PERUSTERVEYDENHUOLLON AVOHOIDON LÄÄKÄRIKÄYNNIT
15 - 49-VUOTIAILLA / 1 000 VASTAAVANIKÄISTÄ

-15.57
%

Suunta



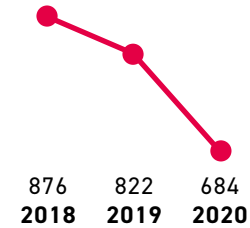
Vertailu

631	Koko maa
640	Satakunta
649	Varsinais-Suomi
716	Rauma

PERUSTERVEYDENHUOLLON AVOHOIDON LÄÄKÄRIKÄYNNIT
50 - 64-VUOTIAILLA / 1 000 VASTAAVANIKÄISTÄ

-15.03
%

Suunta



Vertailu

609	Satakunta
672	Koko maa
684	Rauma
693	Varsinais-Suomi





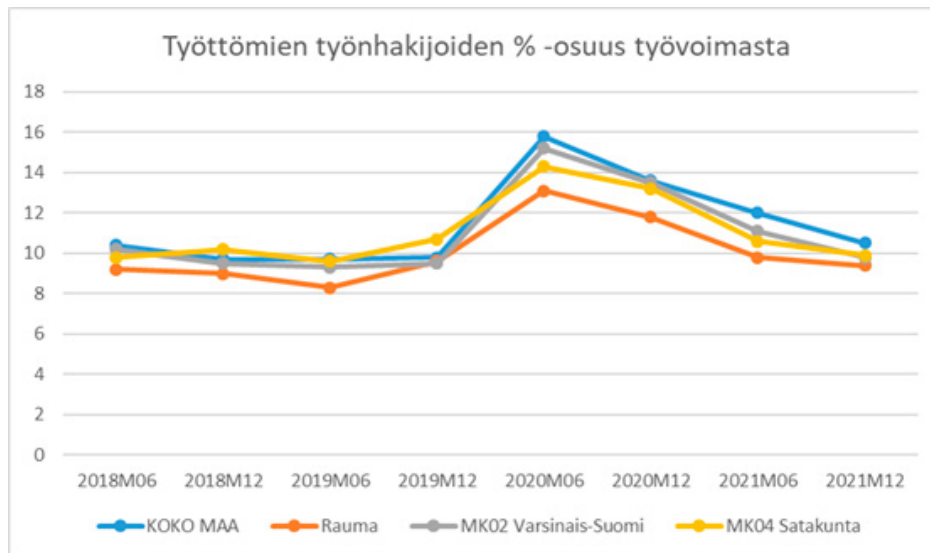
Yhteenveto

Työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta on vaihdellut vuosien aikana ollen korkeimmillaan vuoden 2020 huhtikuussa 14,6 % työvoimasta, kun vuoden 2021 joulukuussa työttömien osuus työvoimasta oli 9,6 %. Raumalla kehitys on ollut suotuisampaa kuin Satakunnassa, Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin. Satakunnan työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt Raumalla 14 % ollen 2677 tammikuussa 2022, kun se oli 3096 työnhakijaa tammikuussa 2021. Määrä on vähentynyt koko Satakunnassa. Avoimien työpaikkojen osuus Raumalla tammikuussa 2022 oli 1660, kun määrä tammikuussa 2021 oli 1264. Kaupungilla on ollut aktiivinen rooli uusien työpaikkojen luomisessa järjestämällä yritysneuvontaa sekä investoimalla yritysalueiden infraan. Samaan aikaan työttömiä työnhakijoita on sekä konepaja alalla että hoiva- ja terveydenhuollon alalla ja osaajapulaa on samoilla aloilla.

Vaikeasti työllistyvien osalta (rakennetyöttömyys) tapahtui nousua vuoden 2020 aikana, mutta tilanne on parantunut pidemmällä aikajaksolla vuodesta 2015. Tilanne on Raumalla parempi kuin koko maassa keskimäärin. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömäksi jääneet ja palveluilta palveluille siirtyneet.

Rauman kaupunki on mukana Satakunnan sairaanhoitopiirin `Työkykyä Satakuntaan` hankkeessa (v. 2020 - 2022), jonka tarkoituksena on työllistymistä tukevan kuntoutusosaamisen vahvistaminen peruspalveluissa. Tavoitteena on luoda asiakkaalle sujuva palvelupolku, jolloin asiakkaan työkyky ja laaja-alainen hyvinvointi paranevat ja valmius pysyä

Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta (%) kehittyminen vuosina 2018 - 2021.



tai päästä talkaisin työelämään kasvaa. Hankkeen kohderyhmänä ovat työttömät, osatyökykyiset ja vammaiset henkilöt. Hanke linkittyy Sata-duunia -hankkeeseen ja tulevaisuuden sote-keskus hankkeeseen sekä työllisyyden kuntakoeluihin alueella.

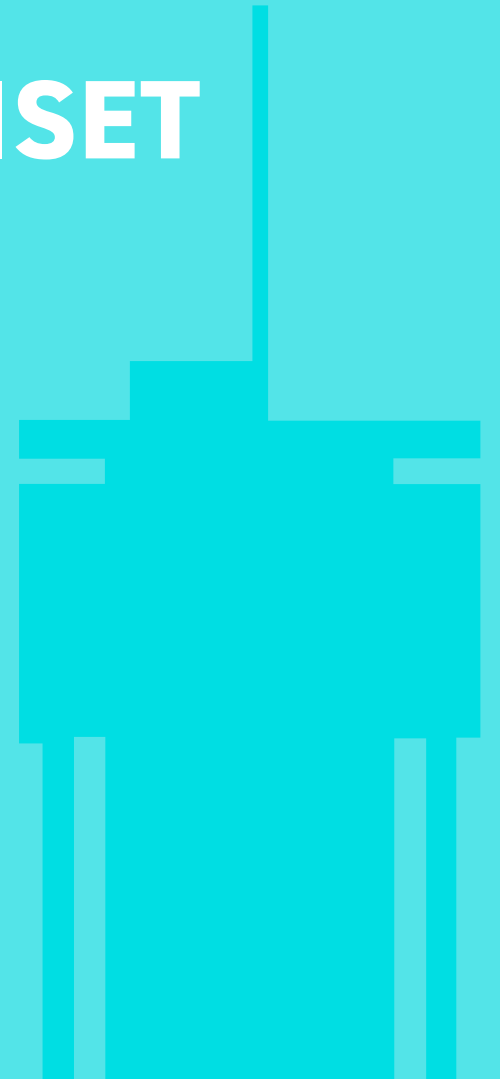
Mielenterveysperusteisesti sairaspäivärahaa saaneiden osuus on Raumalla noussut vuonna 2020 ollen kuitenkin pienempi kuin Satakunnassa, Varsinais-Suomessa ja koko maassa keskimäärin.

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25 - 64 -vuotiaiden osuus on myös noussut vuonna 2020 - tilanne on kuitenkin parempi mitä koko maassa keskimäärin. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 25 - 64 -vuotiaiden määrä vastaavanikäisestä väestöstä oli 19 % ja määrä on pienempi, mitä koko maassa keskimäärin. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25 - 64 -vuotiaiden osuus on pysynyt tasaisena tilanteen kuitenkin ollessa parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä 15 - 49 -vuotiailla on ollut laskusuunnassa ja määrä oli 716 / 1000 vastaavanikäistä. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä 50 - 64 -vuotiailla on myös laskusuunnassa ja määrä oli 684 / 1000 vastaavanikäistä.

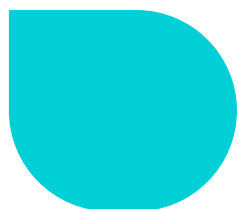
Avoimien työpaikkojen osuus Raumalla tammikuussa 2022 oli 1660, kun määrä tammikuussa 2021 oli 1264.

5. IKÄIHMISET



TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

ITSENSÄ YKSINÄISEKSI TUNTEVIEN OSUUS (%),
65 VUOTTA TÄYTTÄNEET



Suunta

2.8
2020

Vertailu

2.8	Rauma
7.9	Satakunta
9.3	Koko maa
9.6	Varsinais-Suomi

VANHAINKODEISSA TAI PITKÄAIKAISESSA LAITOSHOIDOSSA TERVEYSKESKUKSISSA OLEVAT 75 VUOTTA TÄYTTÄNEET 31.12., % VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



-100.0
%

Suunta

1.4 1.1 0.0
2018 2019 2020

Vertailu

0.0	Rauma
0.6	Satakunta
0.7	Koko maa
0.9	Varsinais-Suomi

KOTONA ASUVAT 75 VUOTTA TÄYTTÄNEET, % VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



2.0
%

Suunta

90.6 91.0 91.9
2018 2019 2020

Vertailu

91.6	Satakunta
91.8	Varsinais-Suomi
91.9	Koko maa
91.9	Rauma

KAATUMISIIN JA PUTOAMISIIN LIITTYVÄT HOITOJAKSOT 65 VUOTTA TÄYTTÄNEILLÄ / 10 000 VASTAAVANIKÄISTÄ



-26.5
%

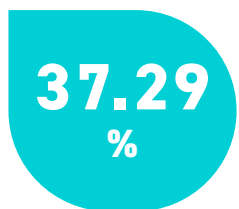
Suunta

383.9 336.0 245.7
2018 2019 2020

Vertailu

245.7	Rauma
291.4	Varsinais-Suomi
334.9	Satakunta
347.7	Koko maa

IKÄÄNTYNEIDEN TEHOSTETUN PALVELUASUMISEN 75 VUOTTA TÄYTTÄ- NEET ASIAKKAAT 31.12., % VASTAAVANIKÄISESTÄ VÄESTÖSTÄ



37.29
%

Suunta

8.0 7.9 8.1
2018 2019 2020

Vertailu

7.2	Varsinais-Suomi
7.3	Koko maa
7.7	Satakunta
8.1	Rauma

Yhteenveto

Raumalla väestörakenteen kehitys on tunnistettu ja ikäihmisten toimintakykyä ja hyvinvointia on pyritty parantaan monin eri keinoin. Suomessa ikääntyneet voivat tutkija Elisa Tiilikaisen mukaan yleisesti ottaen hyvin. Usein tai jatkuvasti yksinäisyyttä kokee noin joka kymmenes yli 75-vuotias ja Raumalla itsensä yksinäiseksi tuntevien prosentuaalinen osuus FinSote-tutkimuksen mukaan on alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Yksinäisyys vaikuttaa kokonaisvaltaisesti asiakkaan elämään ja on aiheuttanut kasvavia sosiaalisia ja mielenterveyden ongelmia, mikä näkyy esim. terveydenhuollon palveluissa useina hoitaja- tai lääkärikäynteinä. Ikääntyvien yksinäisyyttä aiheuttavat useimmiten isot elämänmuutokset, läheisyyden puute, sairastuminen ja koettu ulkopuolisuuden tunne.

Rauman kaupungin vanhuspalvelut on päivittänyt suunnitelman ikääntyneiden palveluista keväällä 2021 ja sen nimi on Ol niingon gotonas - Hyvinvointisuunnitelma ikääntymiseen ja ikääntyneille 2021-2024. Uudella nimellä haluttiin korostaa ikääntyneiden osallisuutta ja hyvinvointia päivitetyn vanhuspalvelulain hengen mukaisesti. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on ollut tavoitteiden mukaisesti noususuunnassa ja osuus oli 91,9 % Raumalla vuonna 2020. Tavoitteena on ollut lisätä kotona toimeentulevien ja kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden määrää vanhuspalvelujen kokonaisasiakkuuksien kattavuuteen verrattuna. Vanhuspalvelujen tilastojen mukaan kotona tai kodinomaisissa oloissa asuvien 75-v. täyttäneiden % osuus ikäluokasta on kuvattu taulukossa vuosilta 2019 - 2021.



Kotona tai kodinomaisissa oloissa asuvien osuuden tavoitteeksi vuoteen 2023 on asetettu olevan 94 %.

Tehostetun palveluasumisen piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden osuus on edelleen hieman yli 8 %, kun tavoitteena on 6%. Vanhainkohteissa hoidossa olleiden sekä terveyskeskusten vuodeosastoilla olleiden 75 vuotta täyttäneiden pitkäaikaisasiakkaiden osuus vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna on ollut laskusuunnassa laskentapäivänä (31.12.).

Raumalla kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65-vuotta täyttäneillä vastaavan ikäisistä olivat laskusuunnassa ja määrä on matalampi mitä Satakunnassa ja koko maassa keskimäärin. Ikäinstituutin raporttien mukaan lonkkamurtumariskiä voidaan vähentää millä tahansa liikunnalla 27 % ja tasapainoharjoitteilla 56 %. Yhden lonkkamurtuman hoito maksaa keskimäärin 30 258 ja mikä tahansa liikunta vähentäisi 3 lonkkamurtumaa vuodessa. Raumalla on raportoitu lonkkamurtumia olevan noin 60 henkilöllä vuositasolla.

Rauman kaupungin geriatrisen yksikön Pysy pystys poliklinikalla potilaalle on mahdollista tehdä laaja-alainen moniammatillinen arvio kaatumiseen vaikuttavista tekijöistä sekä arvio uusien kaatumisten ja murtumien ennaltaehkäisystä. Hoidon kohderyhmän muodostavat yli 75-vuotiaat kotona asuvat potilaat, joilla on ollut vähintään kolme kaatumista edeltäneen vuoden aikana ja toimintakyvyn heikkenemistä / tasapainovaikeuksia.

Muut indikaattorit

Huoli-ilmoitus

Sosiaali- ja terveystoimialan vanhuspalveluissa on käytössä Huoli-ilmoitus -menetelmä, jonka tarkoituksena on tavoittaa apua tarvitsevat ikääntyneet. Huoli-ilmoitusmäärät ovat kasvaneet selkeästi vuodesta 2020 ja asiakkaiden ongelmat on tunnistettu olevan moniulotteisia. Huoli-ilmoitusten määrä oli vuoden 2021 aikana yhteensä 475 kpl (v. 2020 ilmoituksia oli 310) ja ilmoitukset ovat koskeneet 407 eri ihmistä. Ilmoitusten tarkempaa seurantaa ei ole toteutettu, että ketkä ovat kuuluneet tai ohjautuneet palveluiden piiriin tai ketkä ovat kieltäytyneet palveluista. Eniten huoli-ilmoituksia on tunnistettu tulevan ikäihmisten mielenterveys- ja päihdeongelmista, muistisairauksista sekä itsenäisestä selviytymisestä. Myös asunnon siivottomuudesta tulee joitakin ilmoituksia vuodessa.

RAI

RAI on kokonaisvaltainen terveydentilan ja toimintakyvyn kattava arviointi, joka on yhtä aikaa täysin yksilöllinen ja kaikille sama. Arviointien myötä palvelutarpeiden arviointi kehittyy ja yhtenäistyy Rauman vanhuspalveluissa ja koko Satakunnan alueella. RAI - arviointien käyttöön-otto etenee Raumalla suunnitelman mukaisesti ja arvioinneista kertyvää tietoa päästään hyödyntämään keväällä 2022.

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTIKYSELYT

Vanhuspalveluissa toteutettiin hyvinvointikyselyjä ja terveyskyselyjä

ikäihmisille, jotka eivät ole vielä palveluiden piirissä. Korona-aikana hyvinvointikyselyjä on toteutettu pääsääntöisesti puhelimitse ja tarvittaessa 75- vuotiaat kutsutaan terveydenhoitajan vastaanotolle tai tehdään hyvinvointia edistävä kotikäynti 80 - vuotilaille.

Vastausprosentti hyvinvointikyselyyn koskien 75-v. terveystapaamisia ja 80-v. hyvinvointia edistäviin kotikäynteihin on ollut 70-80 % välillä. Hyvinvointikyselyjen avulla voidaan ennakoita palvelujen tarvetta ja suunnitella ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä toimintakyvyn parantamiseksi.

Koronapandemia on todettu aiheuttaneen ikääntyneiden fyysiselle ja psyykkiselle toimintakyvylle haasteita. Sosiaalisten kontaktien puute on vaikuttanut suoraan mielialaa laskevasti. Liikkuminen on jäänyt vähemmälle osittain palveluiden sulkemisen vuoksi ja osittain pelon vuoksi, kun ikäihmiset eivät ole voineet tai uskaltaneet asioida julkisilla paikoilla.

Ikääntyneiden päihteiden käyttö on todettu lisääntyneen. Satakunnan päihdetilannekyselyn 2021 mukaan huolen aiheina nousivat ikääntyneiden alkoholin käyttö ja rahapelaaminen. Eristäytyminen kotiin ja sosiaalisten kontaktien puuttuminen ovat keskeisessä roolissa ongelmien taustalla.

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTIPALVELUJA

Ikäihmiselle järjestettiin kuitenkin tapahtumia ja ryhmätoimintoja koronapandemian vuoksi etänä: ATK-ohjausta, kotitv:n lähetyksiä ja parvekejumppaa. Kaupungin päivätoiminta oli vuoden 2021 aikana pitkään suljettuna pandemian vuoksi, joka on saattanut osaltaan vaikuttaa ti-

lanteeseen. Sosiaali- ja terveystoimialan Palvelutori on raumalaisille, kotona asuville ikäihmisille ja heidän läheisilleen tarkoitettu neuvonta- ja palvelupiste, jossa palveluvastaavan kanssa yhdessä pohtien etsitään ratkaisuja arjen helpottamiseksi, jotka sopivat asiakkaalle parhaiten. Palvelutori yhdistää yrittäjiä, vapaaehtoisia sekä asiakkaita toimien heidän kanssaan yhteistyössä ja etsien asiakkaille tarvittavia palveluja. Vapaaehtoistyötä tehtiin koronan sallimissa rajoissa ja etänä.

Raumalla kotihoidon palveluja voi saada ympäri vuorokauden yöpartio-toiminnan kautta ja palvelujen sisältöä on kehitetty myös teknologian avulla. Kotipalveluissa on perustettu digitiimi videoyhteyden kautta tehtäviin kotikäynteihin. Kotona asuvan ikäihmisen selviytymistä itsenäisesti tuetaan teknologian avulla. Lisäksi myös läheisten osallistumista ja tiedonsaantia halutaan parantaa teknologian avulla. Satakati -hankkeessa kehitetään monipuolisesti hyvinvointiteknologian käyttöönottoa Satakunnassa. Kotihoidon asiakkaille arkiliikunnan merkitystä on myös kehitetty Arki Paremmaksi-koulutuksen kautta, jossa asiakkaan omia voimavaroja pyritään vahvistamaan esim. asiakkaan aktivointisuunnitelmalla. Digitaalisia kotijumppia on kehitetty mm. Satakati -hankkeessa. Lääkinnällisen kuntoutuksen henkilöstö on osallistunut kotihoidon uusien asiakkaiden kotikuntoutuksen arviointiin ja kotihoidon henkilöstön koulutus on käynnistynyt. Fyysisiin liikuntatapahtumiin saapuminen saattaa olla haastavaa ikäihmisille, joten etätapahtumien ja ravitsemustietouden välittäminen etänä olisi hyödyllistä esim. Koti TV:n avulla.

Kotiutustiimi tukee asiakkaan kotiutumista sairaalahoidon jälkeen. Se on vaativiin kotiutuksiin erikoistunut tiimi, joka tekee arviointia asiakkaan toimintakyvystä ja palvelujen tarpeesta. Toiminnassa korostuu kuntoutumista edistävä työote ja arviointijakson aikana asiakasta rohkaistaan omien voimavarojen käyttämiseen ja aktiivisiin arjen toimin-

toihin. Tavoitteena on, että asiakas selviytyisi jakson jälkeen joko ilman ulkopuolista apua tai pienillä tukitoimilla. Tiimin toiminta on ollut tehokasta ja noin 40% tiimin asiakkaista ei tarvitse jakson jälkeen kotihoidon palveluja.

Kaunisjärven ikäihmisten hyvinvointikeskuksen perusteellinen remontti etenee suunnitelman mukaisesti. Hyvinvointikeskus otetaan käyttöön syksyllä 2022. Hyvinvointikeskus sisältyy sote kiinteistöihin, jotka siirtyvät hyvinvointialueelle. Hyvinvointikeskukseen on valmisteilla 57 lyhytaikaishoidon huonetta, joissa kaikissa on omat saniteettitilat. Rakennuksessa on myös arviointitiimin ja geriatrian sekä hoitajien, lääkärin ja fysioterapeutin vastaanottotilat sekä kotihoidon toimistot ja taukotilat. Kerroksissa olevat avoimet aulatilat tarjoavat mahdollisuuden oleskeluun, ruokailuun ja kuntoutumiseen. Ensimmäisessä kerroksessa on kaikille avointa tilaa, josta löytyy mm. juhlasali, kokoustilat, ruokala, kahvila, päivätoimintatilat, kuntosali ja puku- ja pesutilat saunoineen sekä palvelutori. Rakennuksen 0-kerros on huolto- ja sosiaalitilaa. Kerroksessa on myös vainajien hyvästelyhuone. Rakennuksen pääperiaatteena on toimia ns. yhden pysäkin paikkana ikäihmisille. Keskusteluissa on noussut esille ikäihmisten neuvola, joka toimintansa perusteella sopisi hyvin Kaunisjärven hyvinvointikeskukseen.

LIIKUNTAPALVELUT

Raumalla on käytössä senioriranneke, joka on 44 euron hintainen, omatoimiseen liikkumiseen kannustava seniorituote. Sitä käyttämällä rannekkeen omistaja pääsee Rauman uimahalliin ja uimahallin kuntosaliin kerran päivässä ilman lisäveloitusta. Rannekkeita ostettiin 332 kpl vuonna 2021 ja käyntejä todettiin olleen yhteensä 9217. Kuljetuspalveluiden edistäminen koskemaan liikuntapalveluihin saapumista näh-

dään tärkeänä, koska sosiaali- ja terveystoimiala tai Kelapalvelut eivät kustanna liikuntamatkoja. Ikäihmisten neuvostossa onkin valmisteltu kehittämistoimenpide-esitystä rannekkeen laajentamisesta koskemaan myös kulttuuri- ja kuljetuspalveluja. Liikuntapalveluissa tavoitteena on ikääntyneiden toimintakyvyn säilyminen ja sen kehittymisen tukeminen mahdollisimman kattavasti huomioiden etäliikuntamuodot. Ikäihmisille on järjestetty erilaisia liikunta- ja tasapainoryhmiä ja myös jaettu liu-kuesteitä vuonna 2020.

Raumalla järjestettiin yhdessä vanhuspalveluiden, liikuntapalvelujen ja ikäihmisten neuvoston kanssa Seniorien terveystoimintamessut vuonna 2021, johon osallistui yli 200 osallistujaa. Messujen ohjelmassa on ohjattua aamujumppaa, paneelikeskustelu liikunnan merkityksestä sekä raumalaisten yhdistysten ja yritysten esittelyjä. Liikunta- ja tasapainoryhmiä järjestävät myös eläkeläisliiton yhdistykset, kyläyhdistykset, asukastoiminta sekä erilaiset vapaaehtoisjärjestöt.

Rauma on ollut mukana Voimaa vanhuuteen -mentorointiohjelmassa 2018 - 2021, jossa on lisätty ikäihmisten liikuntaneuvontaa, voima- ja tasapainoharjoittelua sekä ulkoilua järjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyönä.

RAVITSEMUS

Kotihoidossa olevien ikäihmisten ravitsemustilaa arvioidaan jatkuvasti arkikohtaamisten lomassa ja osana palvelutarpeen arviointia. MNA mittari on kotihoidossa käytössä. Kotihoidon asiakkaat voivat halutessaan ostaa ateriapalvelun yksityiseltä palveluntarjoajalta, joita Raumalla on runsaasti.

KIRJASTON JA KANSALAI SOPISTON TOIMINTA

Ikäihmistien kirjaston käyttö on ollut vilkasta. Yli 65 vuotiaita lainaajia Rauman kirjastoissa viime vuonna oli 2356, joista 806 oli yli 75 vuotias-ta. Yhteensä yli 65 vuotiaat lainasivat 65 461 lainaa, joista 19 014 oli yli 75 vuotiaiden lainaamia.

Kansalaisopisto tiedottaa toiminnastaan ja myös ottaa vastaan toiveita kurssipyynnöistä. Kansalaisopiston kurssitarjonnassa on sekä kaikille että erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja. Kursseille osallistuminen on oppimisen lisäksi sosiaalisesti virkistävää. Vuonna 2021 ikäihmisille suunnatuilla kursseilla painopisteenä ovat olleet luennot, liikunta ja digitaitojen opiskelu. Viime vuosina opistossa on opiskellut 1300-1500 yli 65 vuotiasta henkilöä ja runsas 900 yli 70 vuotiasta henkilöä vuosittain. Yksi henkilö on saattanut käydä useammalla kurssilla. Kurssitoiminnasta tiedotetaan kaksi kertaa vuodessa jaettavassa opinto-oppaassa sekä menovinkeissä ja sosiaalisessa mediassa. Kursseja suunnitellaan myös saatujen toiveiden perusteella.

IKÄIHMISTEN NEUVOSTO

Ikäihmistien neuvosto on kokoontunut säännöllisesti ja tehnyt aktiivisesti erilaisia aloitteita ja ehdotuksia ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Neuvostossa tehdään laajasti yhteistyötä eri toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Neuvosto on antanut lausuntoja ja kannanottoja kaupungin kaava-asioihin, esteettömyyteen sekä kuljetuspalveluihin liittyen. Neuvoston järjestämää kerhotoimintaa on lisätty vähentämään ja helpottamaan ikäihmistien yksinäisyyttä. Kerhotoimintaan voi osallistua matalla kynnyksellä niin terveet, hyvässä asemassa olevat eläkeläiset, kuin sairaat ja sosiaalisesti sekä taloudellisesti huonom-

massa asemassa olevat. Neuvosto on järjestänyt erilaisia, osallistavia tapahtumia, kuten kuntotraput, marrastanssit ja liikuntatapahtumia talviharjoitteluhallilla. Ikäihmistien neuvosto sai osaltaan vaikuttaa osallistavan budjetoinnin määrärahan käyttöön ja toiveena on, että tekniset ongelmat korjataan ja tämä mahdollistuisi jatkossa paremmin. Viime vuonna neuvosto jalkautui eri kyliin, jotta paperikysely saatiin toteutettua vuoden 2021 osallistuvan budjetoinnin ideointivaiheessa



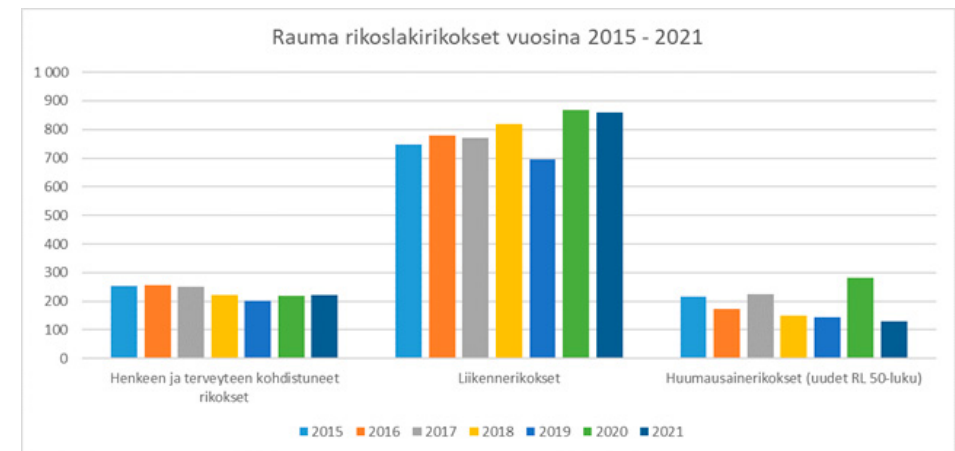
KAIKKI IKÄRYHMÄT

- Yhteenveto

THL:n sairastavuusindeksin tulosten mukaan satakuntalaisten kokonaissairastavuus on laskenut tasaisesti vuodesta 2000, josta alkaen indeksi on ollut saatavilla. Indeksi kokoaa tiedot seitsemästä vakavasta sairausryhmästä. Näitä ovat syövät, sepelvaltimotauti, aivoverisuonitaudit, tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, mielenterveyden häiriöt, tapaturmat sekä dementia. Nyt päivitetyn sairastavuusindeksin aikasarja perustuu vuosien 2000-2016 tietoihin. Rautamalla indeksi on sepelvaltimotautien, tuki- ja liikuntaelinsairauksien, mielenterveyshäiriöiden ja dementian osalta parempi kuin koko maassa keskimäärin. Syöpäindeksi ja aivo- ja verisuonitauti-indeksi ovat Rautamalla yli maan keskiarvon.

Turvallisuuden edistäminen on monialaista poikkihallinnollisesti tehtävää työtä. Se on osa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä paikallisesti ja alueellisesti. Tapaturmien ja väkivallan ehkäisy sekä laajemmin turvallisuuden edistäminen on sekä hyvinvointialueen toimijoiden että kuntien ja muiden maakunnassa toimivien tahojen yhteistyötä. Kun turvallisuus paranee, ihmisten fyysinen, henkinen ja sosiaalinen terveys, hyvinvointi sekä elämänlaatu vahvistuvat.

Turvallisuuteen liittyvät indikaattoreilla seurataan kunnan rikoslakitilastoja ja poliisin tietoon tulleita rikoksia. Poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä on laskenut vuonna 2021, kun se vuonna 2020 oli keskimääräistä korkeampi. Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on pysynyt samalla tasolla. Toimialat ovat palvelutoiminnassaan huomioineet arkielämän turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä, kuten kulkureittien turvallisuutta ja liikenneturvallisuutta.



Liikenneturvallisuuden tavoitteisiin on onnistuttu vastaamaan Raumalla hyvin.

LIIKENNETURVALLISUUSTILANNE

Rauman seudun (Eura, Eurajoki, Rauma ja Säkyli) liikenneturvallisuuksuunnitelmassa on asetettu tavoitteet liikenneonnettomuuksien määrän vähentämiseksi vuoteen 2025 mennessä. Liikenneturvallisuuden tavoitteisiin on onnistuttu vastaamaan Raumalla hyvin. Liikennekuolemien osalta asetettuun nollavuosien määrään on päästy viimeksi vuonna 2018. Vuosina 2012-2016 tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneita oli Raumalla keskimäärin 54 vuodessa, kun vastaavasti vuosina 2017-2021 loukkaantumisia oli enää keskimäärin 45 vuodessa. Vuonna 2021 tieliikenneonnettomuuksissa Raumalla loukkaantui toistaiseksi pienin määrä, 30 henkilöä.

VAPAA-AIKA

Kirjastosta lainaajien määrä näyttäisi tilaston mukaan laskeneen, mutta kirjastossa järjestetään myös paljon tapahtumia, joiden osallistujamääriä ei lasketa. Koronapandemian aika on laskenut kirjaston fyysisiä käyntejä. Kirjastopalvelut ovat kuitenkin suosittuja ja tärkeitä raumalaisille. Kulttuuritoiminnassa on huomioitu saavutettavat ja

väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kansalaisopiston toiminta on ollut rajoitettua koronapandemiasta johtuen, mutta erilaisia kielikursseja, konsertteja on kuitenkin järjestetty etämenetelmin. Kansalaisopiston kurssitarjonnassa on sekä kaikille että erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja. Kurseille osallistuminen on oppimisen lisäksi sosiaalisesti virkistävää.

OSALLISTAMINEN

Kuntalaisten osallistamiseksi Raumalla on käytössä paljon erilaisia muotoja, kuten tiivis yhteistyö lakisääteisten vaikuttajaryhmien, neuvostojen ja yhteistyöverkostojen kanssa. Kuntalaisia kuullaan matalan kynnyksen aluetilaisuuksissa ja asiakasraadeissa ennen merkittäviä päätöksiä, kuten suurten organisaatiomuutosten yhteydessä ja otettaessa käyttöön uusia tiloja ja palveluja. Kuntalainen nähdään Raumalla demokraattisena ja aktiivisena toimijana, joten myös strategian valmistelussa haluttiin kuulla kuntalaisten mielipiteitä puhelinyhteistyön avulla toteutetulla laajalla asukaskyselyllä. Osallistamisessa on monia muotoja, kuten kokemusasiantuntijuus, kuntalaispalautteet, asukasyhdistykset, talkootyöt ja kumppanuudet eri järjestöjen ja yhteisöjen kesken. Lakisääteisten prosessien, kuten kaavoituksen ennakoarviointi ja asukkaiden kuuleminen toteutetaan systemaattisesti. Tukitalo Merituuli järjesti ensimmäisen kokemusasiantuntijuus koulutuksen vuonna 2021 ja keväällä 2022 on tulossa toinen koulutus. Paljon olisi vielä kehitettävää siinä, että kokemusasiantuntijoita pyydetään aktiivisemmin mukaan asiakaspalveluprosessiin.

Innovaatiokilpailua ei ole järjestetty vuonna 2020- 2021 koronapandemian vuoksi.

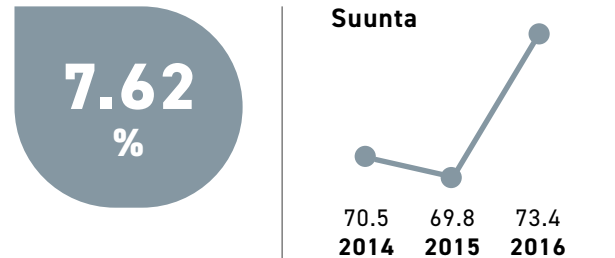
Osallistuva budjetointi toteutetaan vuonna 2022 toisen kerran vuoden 2021 hyvien kokemusten vahvistamana. Kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua miettimään, mitkä ovat sellaisia tärkeitä kohteita, joille talousarviovaroja pitäisi kohdentaa. Osallistuvasta budjettim-

nettelystä rakennetaan saatujen palautteiden avulla Raumalle sopiva toimintamalli. Toimintamallin rakentamisessa ovat myös tänä vuonna tiiviisti mukana Rauman nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto. Rahaa toteutuksiin on käytettävissä yhteensä 30 000 euroa.



ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

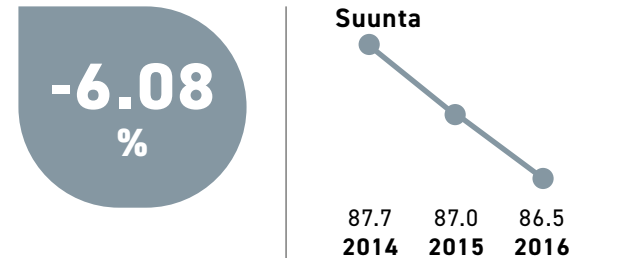
MIELENTERVEYSINDEKSI, IKÄVAKIOITU



Vertailu

73.4	Rauma
85.3	Satakunta
89.0	Varsinais-Suomi
100.0	Koko maa

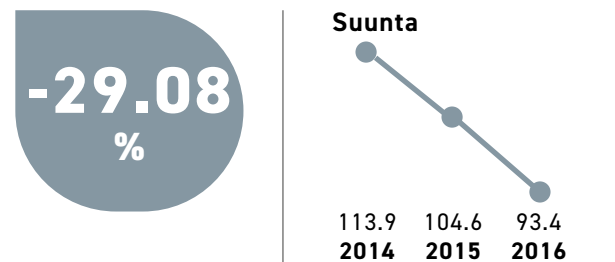
SEPELVALTIMOTAUTI-INDEKSI, IKÄVAKIOITU



Vertailu

86.5	Rauma
93.0	Varsinais-Suomi
94.7	Satakunta
100.0	Koko maa

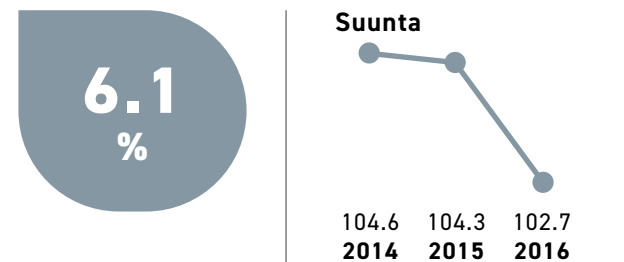
TUKI- JA LIIKUNTAELINSAIRAUSSINDEKSI, IKÄVAKIOITU



Vertailu

93.4	Rauma
98.2	Varsinais-Suomi
100.0	Koko maa
113.7	Satakunta

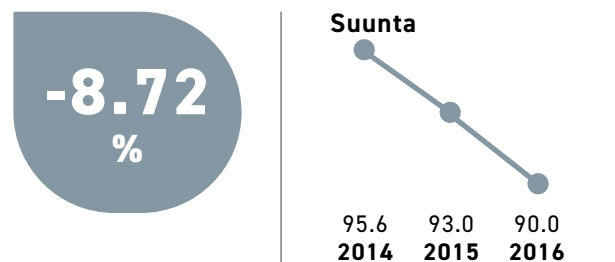
SYÖPÄINDEKSI, IKÄVAKIOITU



Vertailu

100.0	Koko maa
100.9	Satakunta
102.2	Varsinais-Suomi
102.7	Rauma

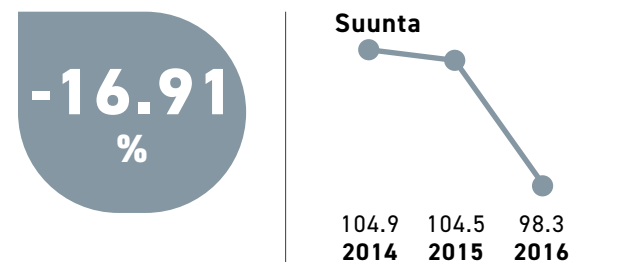
THL:N SAIRASTAVUUSINDEKSI, IKÄVAKIOITU



Vertailu

90.0	Rauma
95.0	Varsinais-Suomi
99.3	Satakunta
100.0	Koko maa

TAPATURMAINDEKSI, IKÄVAKIOITU

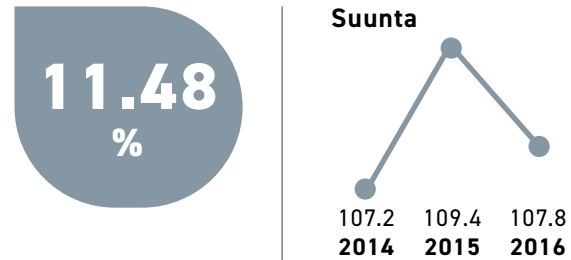


Vertailu

98.3	Rauma
99.1	Varsinais-Suomi
100.0	Koko maa
111.2	Satakunta

ELÄMÄNLAATU JA OSALLISUUS

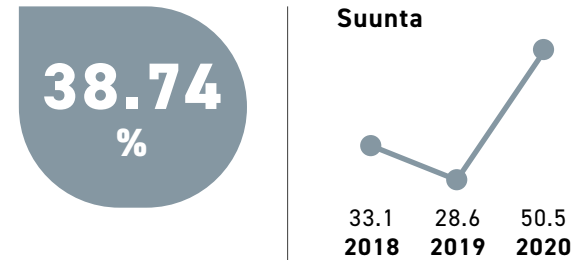
AIVOVERISUONITAUTI-INDEKSI, IKÄVAKIOITU



Vertailu

98.0 Varsinais-Suomi
100.0 Koko maa
107.8 Rauma
117.0 Satakunta

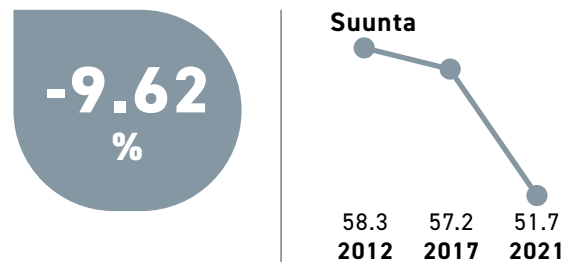
POLIISIN TIETOOIN TULLEET OMAISUUSRIKOKSET / 1000 ASUKASTA



Vertailu

39.5 Satakunta
44.5 Varsinais-Suomi
46.3 Koko maa
50.5 Rauma

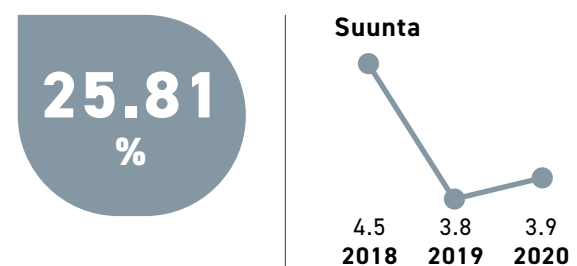
ÄÄNESTYSAKTIIVISUUS KUNTAVAALEISSA, %



Vertailu

51.7 Rauma
55.0 Koko maa
55.1 Satakunta
56.0 Varsinais-Suomi

POLIISIN TIETOOIN TULLEET RATTIJUOPUMUSTAPAUKSET / 1 000 ASUKASTA

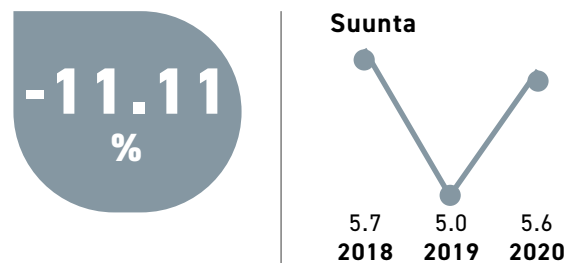


Vertailu

3.7 Varsinais-Suomi
3.7 Koko maa
3.9 Rauma
4.2 Satakunta

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

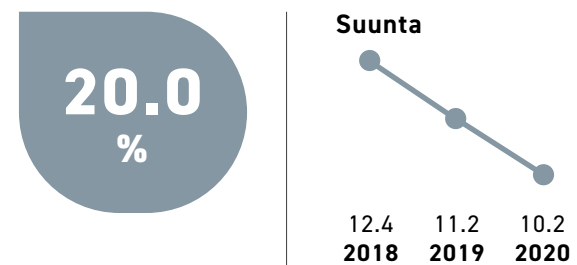
POLIISIN TIETOOIN TULLEET HENKEEN JA TERVEYTEEN KOHDISTUNEET RIKOKSET / 1 000 ASUKASTA



Vertailu

5.6 Rauma
6.1 Varsinais-Suomi
6.4 Satakunta
6.5 Koko maa

PÄIHITYNEIDEN SÄILÖÖNOTOT / 1 000 ASUKASTA

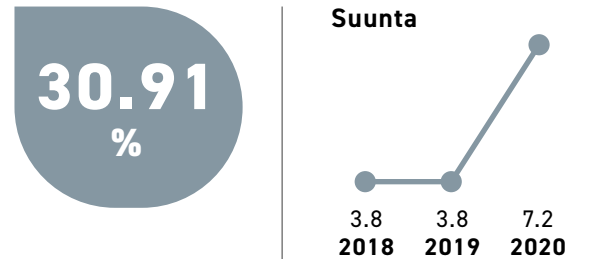


Vertailu

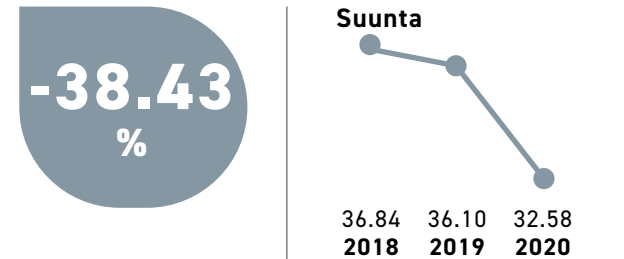
5.2 Varsinais-Suomi
8.1 Satakunta
8.2 Koko maa
10.2 Rauma

TURVALLISUUS, ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

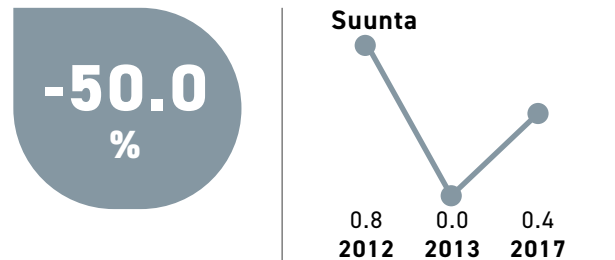
POLIISIN TIETOOIN TULLEET KAIKKI
HUUMAUSSAINERIKOKSET / 1 000 ASUKASTA

**Vertailu**

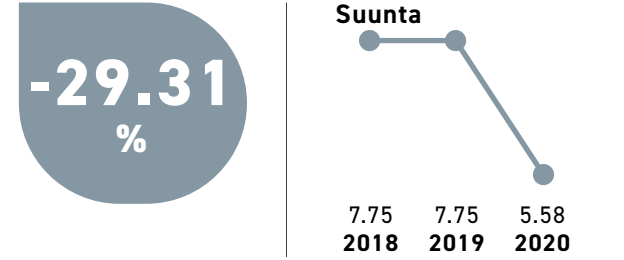
5.9	Varsinais-Suomi
6.5	Satakunta
6.7	Koko maa
7.2	Rauma

KIRJASTOLAINAAJIA / ASUKASLUKU %**Vertailu**

29.24	Satakunta
32.58	Rauma
33.06	Koko maa
33.71	Varsinais-Suomi

ASUNNOTTOMAT YKSINÄISET / 1 000 ASUKASTA**Vertailu**

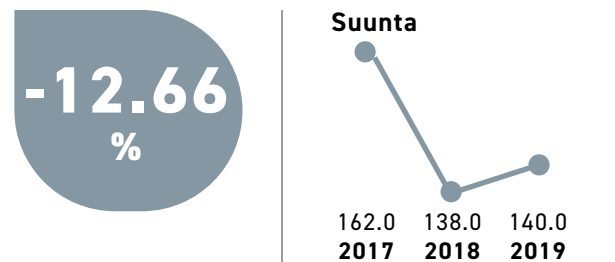
0.4	Rauma
0.5	Satakunta
1.2	Varsinais-Suomi
1.2	Koko maa

KIRJASTON FYYSISET KÄYNNIT / ASUKASLUKU**Vertailu**

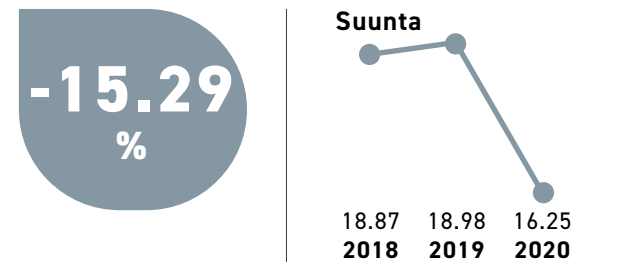
7.35	Satakunta
7.75	Rauma
9.76	Varsinais-Suomi
9.79	Koko maa

VAPAA-AIKA

LIIKUNTAPAikkojen KÄYTTÖKUSTANNUKSET (€/ASUKAS)

**Vertailu**

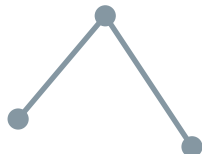
104.0	Varsinais-Suomi
135.0	Satakunta
140.0	Rauma

KIRJASTON KOKONAISSLAINAUS / ASUKASLUKU**Vertailu**

12.81	Koko maa
13.62	Varsinais-Suomi
14.40	Satakunta
16.25	Rauma

VAPAA-AIKA

KIRJASTO, TOIMINTAKULUT TILASTOVUONNA / ASUKASLUKU

1.34
%**Suunta**

61.96	62.73	61.73
2018	2019	2020

Vertailu

54.35 Satakunta
 57.53 Koko maa
 58.01 Varsinais-Suomi
61.73 Rauma

KIRJASTOAINESTOKULUT / ASUKASLUKU

-12.64
%**Suunta**

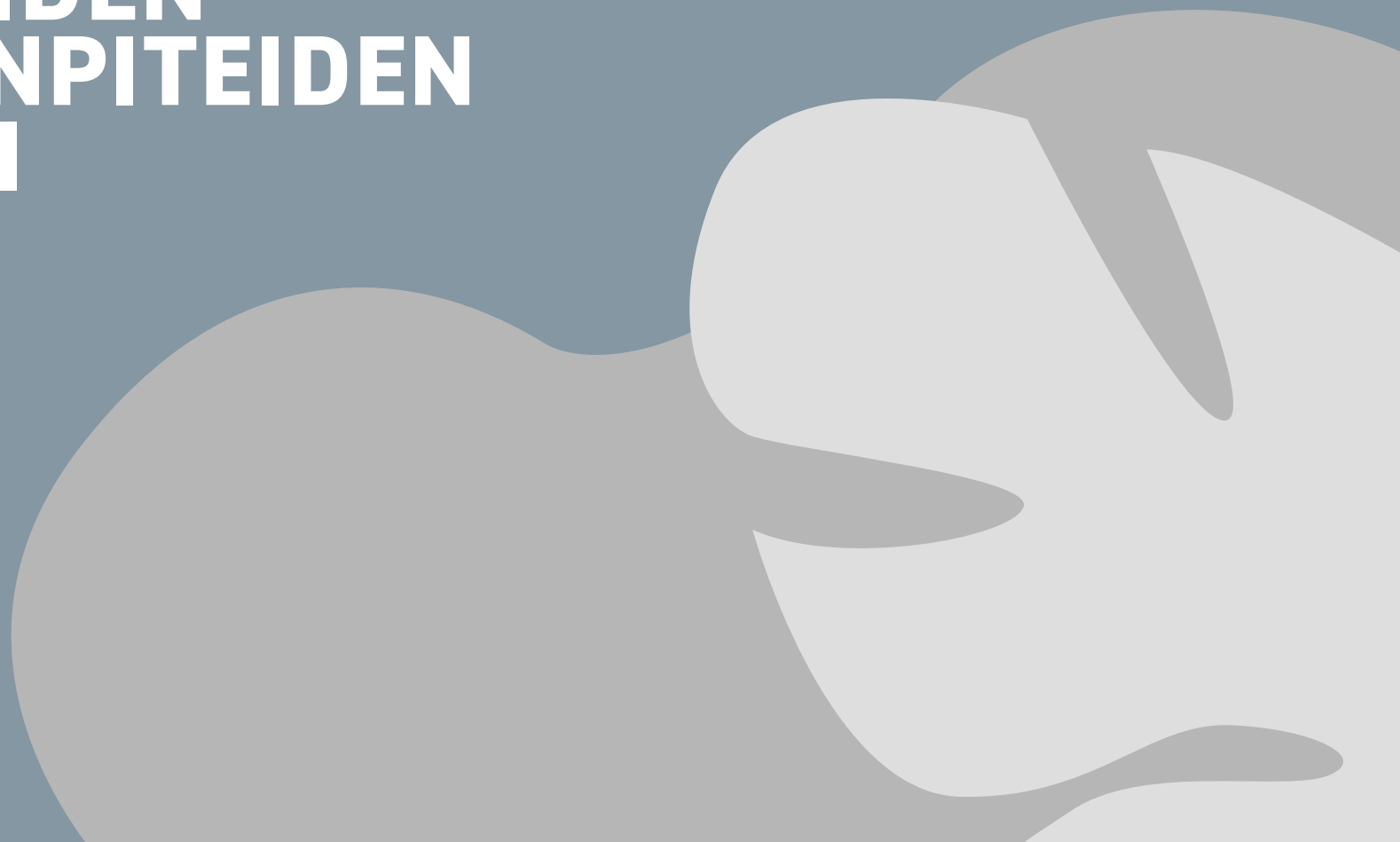
7.22	6.65	6.66
2018	2019	2020

Vertailu

6.54 Koko maa
6.66 Rauma
 6.97 Varsinais-Suomi
 7.1 Satakunta



**OSA 2
PAINOPISTEIDEN,
TAVOITTEIDEN
JA TOIMENPITEIDEN
ARVIOINTI**



HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on kunnan lakisääteinen perustehtävä, jota ohjaa, valvoo ja yhteen sovittaa sosiaali- ja terveysministeriö. Hyvinvointialueiden muodostuminen vaikuttaa merkittävästi kuntien rooliin terveyden edistämisessä niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin. Satakunnan hyvinvointialueella laajasti palveluprosesseihin integroidut toimintamallit tulisi ottaa käyttöön koko alueella yhteistyössä kuntien kanssa. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden

edistäminen on osa kuntien ja alueiden johtamista, toimintaa ja yhteistyötä. Toimivat ja koordinoitut rakenteet ja yhdyspinnat tukevat asiakkaan palvelukokonaisuuksia, palvelujen integraatiota sekä tiedonkulkua.

Rauman kaupungin uusi strategia linjaa toiminnan painopisteet vuoteen 2030. Hyvinvointiohjelma valmistellaan tukemaan strategian toimeenpanoa ja se sisältää tämän lakisääteisen väestöryhmittäisen hyvinvointikertomuksen ja sen pohjalta laadittavan suunnitelman. Osana hyvinvointiohjelmaa huomioidaan ja raportoidaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä päihde- ja mielenterveysuunnitelma.



TEAVIISARI KUVAA KUNNAN TERVEYDENEDISTÄMISAKTIIVISUUTTA

Kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi seurataan valtion tasolta ja yhtenä indikaattorina toimii TEA viisari. Rauman kaupungin arvioinnissa terveyden edistämisen aktiivisuus on melko hyvällä tasolla. Arviointikehys on pisteytetty ja pisteet osoittavat hyvän tuloksen - parannettavaa - huonon tuloksen. Pääsääntöisesti tulokset ovat keltaisella parannettavaa akselilla.

Kuntajohtoon vastauksissa parhaiten pisteitä sai seurannan ja johtamisen osa-alueet ja parannettavaa oli osallisuuden kokonaisuudessa.

Liikunnan arvioinnissa parhaiten pisteitä sai osallisuus ja johtaminen, kun taas parannettavaa oli seurannassa ja voimavaroissa.

Kulttuurin arvioinnissa parhaiten pisteitä sai johtaminen. Parannettavaa oli seurannassa ja sitoutumisessa esim. ohjelmien käsittelyssä johtoryhmissä tai strategioissa.

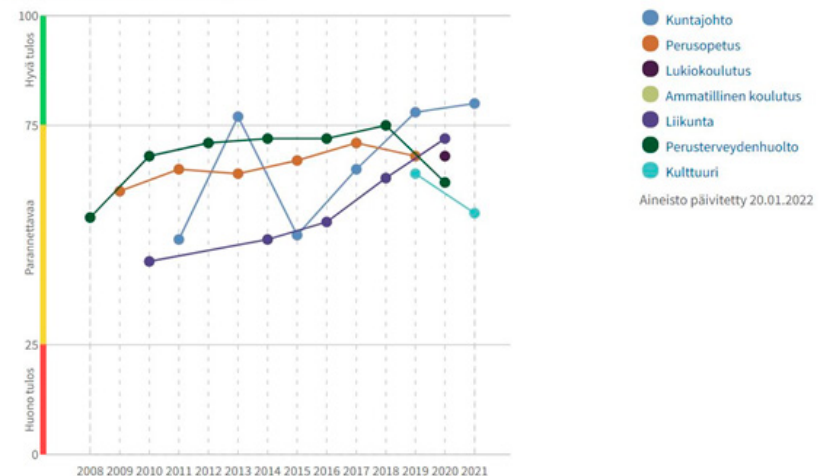
Lukiokoulutuksen osalta parhaiten pisteitä sai johtaminen ja sitoutuminen, kun parannettavaa oli yhteisissä käytännöissä ja seurannassa.

Perusterveydenhuollon vuoden 2020 vastauksissa parhaat pisteet oli arvioitu osallisuuteen ja yhteisiin käytänteihin. Parannettavaa oli sitoutumisessa ja yhteisissä käytänteissä.

Turvallinen arkiympäristö kannustaa terveelliseen elämään lähiliikuntapaikkojen, kevyen liikenteen verkon sekä liikenneturvallisuuden avulla.

Arviointituloksia ei ole perusopetuksen eikä ammatillisen koulutuksen osalta vuodelta 2021.

Kaikki sektorit : Rauma



Kuva. TEAviisari, Rauma. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.



HYTE -KERTOIMEN MUKAINEN VALTIONOSUUS

Kunnille on suunniteltu otettavan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin käyttöön vuoden 2023 alusta. HYTE-kerroin tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Sotkanetin tilastotiedon mukaan Rauma saisi valtionosuuksia vuonna 2023 hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteensä 716 348 , kun Rauman HYTE-kerroin on 18,4 /asukas.

PÄÄTÖSTEN ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Päätösten ennakoarviointia (EVA) valmisteltiin vuonna 2021 ja se otet-

tiin systemaattiseksi osaksi päätöksentekoa tammikuussa 2022. Kun päätösten ennakoarvioinnin kriteerit täyttyvät, arvioidaan ennakkoon päätösesitysten vaikutukset ihmiseen, kuntalaisten elämään, henkilötyöhön, ympäristöön ja talouteen.

YHTEISTYÖ JA YHTEISÖLLISYYS

Raumalla toimii paljon erilaisia verkostoja, joissa tehdään aktiivisesti vapaaehtoistyötä. Verkostot ja vapaaehtoistoimijat ovat tärkeä tuki arjen selviytymisessä, avun tarpeessa sekä epävarmuuden tai kriisin koskettaessa. Osallisuus ja vireä yhteistyö ehkäisevät kuntalaisten syrjäytymisuhkaa ja yhteistyö ja kumppanuus lisäävät kunnan elinvoimaa ja hyvinvointia. Yhteistyötä kaupungin eri toimialojen välillä edistävät erilaiset poikkihallinnolliset tiimit. Yhteistyötä toteutettiin myös laajasti yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten sekä yritys-elämän välillä. Työtoimintamahdollisuuksia, työkokeiluja sekä uudelleensijoituksia on tarjottu avohuollon tukitoimena syrjäytymisuhan alla oleville työkäisille. Yhteistyö on ollut aktiivista Rauman seudun Työvoiman palvelukeskuksen, työnantajien sekä koulutuskentän kesken.

Raumalla suurimmat järjestötoimijat ovat Rauman Seudun Katulähetys ry, Rauman Kriisikeskus Ankkuripaikk, Rauman Seudun Työnhakijat ry sekä Tules Järjestöalo. Järjestötoimijoiden kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä ja kaupunki tukee osaltaan järjestöjen toimintaa ja tilojen käyttöä. Järjestöissä on kuitenkin näkyvissä heikko-osaisuuden ja kävijämäärien nousu. Raumalla ruoka-apua tarvitsevia viikoittain arvioidaan olevan n. 500 kotitaloutta. Rauman seudun Katulähetys ja Rauman seudun työnhakijoiden kautta toimitettiin jopa 20 000 ruokakassia vuonna 2021 perheisiin. Perheille voi mennä ruokakasseja myös

pyyntöjen mukaan suoraan. Korona-aikana kunta tarjosi koululaisille lounaskasseja etäopiskeluun, joten yhteisöllisyyttä ja kumppanuutta tulisi kehittää esim. yhteisillä hankkeilla, yhdistyssuunnitelmalla sekä yhteisillä pelisäännöillä.

Seuraparlamentti toimii hyvänä esimerkkinä aktiivisesta yhteistyöstä kaupungin ja liikuntaseurojen kanssa mahdollistaen myös hyvät liikuntaolosuhteet seuroille.

Rauman seudun alueellinen järjestöyhteistyö (JYTRY) -verkosto käynnistyi vuonna 2019. Satakunnan JYTRYn neuvottelukunnassa edustava Rauman järjestöyön yhdyshenkilöt ovat mukana kaupungin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyössä.

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN TOIMIELIN

Toimielin on kokoontunut säännöllisesti ja sen vetovastuussa toimii tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimiala. Ehkäisevän päihdetyön vuosikello on laadittu. Päihde- ja mielenterveysuunnitelmaa vuoteen 2022 seurataan säännöllisesti kokoontuvassa päihde- ja mielenterveysuunnitelman seurantaryhmässä ja siitä raportoidaan erikseen.

Toimintamalleja on kehitetty poikkihallinnollisesti ja toimintakulttuuriin on vaikutettu lehtiartikkeleilla, verkostotapaamisilla, työpajoilla ja erilaisilla tapahtumilla. Päihteiden käyttöä sekä niistä aiheutuvia riippuvuuksia moninaisine haittoineen ehkäistään ja pyritään vähentämään. Päihde- ja mielenterveysstrategia tukee päihdehaittoja ehkäisevien toimien käyttöönottoa kaikissa kunnan tehtävissä ja edistää päihteetöntä kulttuuria. Ehkäisevään päihdetyön PAKKA toimintamallin päihdetilannekysely toteutettiin Satakunnassa syyskuus vuonna 2021 ja vastaajia

oli 2626, joista raumalaisten osuus oli 380. Alaikäisten päihteidenkäyttö sekä huoli turvallisuudesta ja järjestyshäiriöistä näkyivät kyselyn vastauksissa. Vastaajat toivoivat panostusta ehkäisevään päihdetyöhön ja erityisesti nuoriin suuntautuvaan työhön, mutta esiin nousi myös huoli ikääntyvien päihteiden käytöstä ja rahapelaamisesta. Päihdepalveluiden saatavuuden parantaminen ja nopeampi hoitoon pääsy toistuivat useissa vastauksissa.

Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön kehittämisvastuu on sekä hyvinvointialueilla että kunnilla ja tärkeää palveluprosesseissa ja palvelujen yhdyspinoilla. Vaikuttavampi poikkihallinnollinen päihteiden käytön ehkäisytyö ja hyvän mielen kunta -toimintamallien käyttöönotto kunnassa edellyttää nimettyä ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöä.

Savuton Rauma -ohjelmaa noudatettiin sekä savuttoman työpaikan että kunnan näkökulmasta. Työryhmässä on mallinnettu päihdetyön vuosikello.

Rauman kaupunki lähti vuonna 2021 mukaan Hyvän mielen kunta -hankkeeseen, josta hyödynnetään Hyvän mielen kunta -tarkistuslistaa erilaisine toimenpidemalleineen. Nuorten ahdistuneisuus on lisääntynyt ja aikuisten avohoidon mielenterveyteen liittyvät avohoidon käynnit ovat lisääntyneet vuodesta 2018 vuoteen 2020 noin 24 %. Syrjäytymistä aiheuttavat riskitekijät pyritään tunnistamaan ja puuttumaan niihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

LIIKUNTA

Liikkumattomuuden on todettu aiheuttavan Raumalla Olympiakomitean tutkimusten mukaan 22,7 - 53,2 M:n kustannukset vuositasona. FinSote 2020 -tutkimuksen mukaan terveystuokasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus Satakunnassa on n. 60 %.

Liikuntapalveluketjussa terveydenhuollon toimijat tunnistavat erityisesti riskiryhmässä olevat ja ohjaavat tarvittaessa liikunta- ja terveysneuvonnan piiriin sekä kunnan järjestämiin matalan kynnyksen jumppiin. Raumalla on erityisen hyvät kokemukset erityisille västöryhmille kehitetyistä liikuntapalveluista yhdessä sivistys- ja sosiaali- ja terveystoimialan yhdyspinnalla. Liikuntapalvelut tuotti kohdennettuja matalan kynnyksen liikuntaryhmiä sekä lapsille että aikuisväestölle. Nuorten matalan kynnyksen liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien lisääminen entisestään aktivoisi erityisesti niitä nuoria liikkumaan, jotka eivät tee sitä oma-aloitteisesti. Myös erilaisen etäliikunnan järjestäminen on todettu edistävän omaehtoista liikuntaa ja asenteita.

Sivistystoimialalla on viety eteenpäin useaa hanketta, joissa yhdistyvät liikunnan edistäminen, oppimisen ilo syrjäytymisen ehkäiseminen sekä tasa-arvo. Ilo kasvaa liikkuen -hankkeen avulla on lisätty lasten fyysistä aktiivisuutta yhteistyössä perheiden ja yhteistyötahojen kanssa. Myös luonto- ja arkiliikuntamahdollisuuksia on parannettu. Hyvät liikuntapaikat ja -olosuhteet tuovat myös liikuntaseuroille toimintamahdollisuuksia sekä kannustavat kuntalaisia vapaa-ajan liikkumiseen. Kestävää liikkumista edistettiin raumalaisten kävelyn edistämistrategiassa ja viime vuonna vielä jatkettiin kaupunkipyörien käyttöä pyöräilykulttuurin edistämiseksi.

RAVITSEMUS

Kuntatoimijat, järjestöt ja yksityinen sektori voivat edistää kuntalaisten ravitsemusterveyttä perustehtävänsä osana. Ne voivat kannustaa asiakkaitaan terveyttä edistäviin ruokatottumuksiin ravitsemussuositusten mukaisesti sekä vahvistaa heidän pystyvyyttään uusien tottumusten omaksumisessa. Terveellisen ravitsemuksen edistämiseksi Raumalla työskentelee ravitsemusterapeutti ravitsemushoidon asiantuntijana sosiaali- ja terveystoimialalla. Työssä yhdistyvät asiakkaiden ja potilaiden ohjaus, ravitsemushoidon kehitystyö ja kouluttaminen. Terveellistä ravitsemusta tukevia toimintamalleja on otettu käyttöön mm. sydänmerkkiateriat ja Neuvokas perhe -ohjelman elintapaohjauksen malli. Kasvisruokatarjontaa lisättiin kaikilla koulu- ja varhaiskasvatusasteilla.

Terveellisten elintapojen ja ravitsemuksen huomioiminen osana eri palveluja edellyttää, että toimijoilla on riittävä ravitsemusterveyden edistämisen osaaminen. Ravitsemuksen asiantuntijatuki, kohdennettu koulu-



tus, ajantasainen tietotuki sekä palvelujen laadun seuranta parantaisivat toimijoiden kyvykkyyttä vastata asiakkaittensa ravitsemusterveyden tarpeisiin. Erityisesti on tärkeää luoda toimintamallit organisaatioiden yli ulottuvissa palveluissa ja varmistaa yhteinen tieto-taitoperusta.

KULTTUURIHYVINVOINTI

Kulttuuritoiminnassa on huomioitu saavutettavat ja väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kansalaisopiston toiminta on ollut osittain rajoitettua koronapandemiasta johtuen, mutta erilaisia kielikursseja, konsertteja on kuitenkin järjestetty etämenetelmin.

Kansalaisopiston toiminta on kaikille avointa koulutustaustasta tai asuinpaikasta riippumatta. Koronapandemian aikana, kun lähiopetus oli kielletty, opetusta toteutettiin etäopetusjärjestelyin soveltuvin osin, esimerkiksi kieli- ja liikuntakurssit ovat toimineet aktiivisesti. Kurssitarjonnassa on kaikille ikäryhmille sekä erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja. Tarjonta suunnitellaan lukuvuosittain paikalliset tarpeet, ajankohtaiset ilmiöt ja asiakastoiveet huomioiden. Oppimisen lisäksi vapaassa sivistystyössä on tärkeää yhdessä tekeminen sekä sosiaaliset kontaktit, jotka tukevat kurssilaisten hyvinvointia.

YMPÄRISTÖ JA LUONTO

Raumalla on huomioitu kestävän hyvinvoinnin rakenteet osana HINKU hanketta. Kestävän kehityksen kulttuuria on mahdollista vielä laajentaa osallistamalla kuntalaisia ja antamalla heille mahdollisuus ideoida ympäristön siisteyden puolesta.

Kestävän liikkumisen muotoja tukee kaupunkipyörien käyttöönotto sekä kävelystrategian kehittäminen. Turvallinen arkiympäristö kannustaa terveelliseen elämään lähiliikuntapaikkojen, kevyen liikenteen verkon sekä liikenneturvallisuuden avulla.

Suomessa lainsäädännön mukaan kaikessa toiminnassa on tavoiteltava sellaista ilmanlaatua, jossa vaarallisia tai haitallisia aineita tai yhdisteitä ei esiinny terveyshaittaa aiheuttavina määrinä. Kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta seurannasta. Tämän vuoksi Raumalla mitataan ilmanlaatua jatkuvatoimisilla mittareilla Hallikadulla ympäristönsuojeluyksikön toimesta ja Sinisaarella teollisuuden velvoitemittauksia Ilmatieteenlaitoksen toimesta. Ilmanlaadun seurannassa ovat Hallikadulla lähinnä liikenneperäiset hengitettävät hiukkaset PM10 ja typenoksidit NO_x (NO₂ ja NO) ja Sinisaarella rikkidioksidi SO₂ ja haisevat rikkiyhdisteet TRS. Pitoisuudet ovat reaaliaikaisesti nähtävissä ilmanlaatuportaalissa <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/ilmanlaatu>.

Hengitettävien hiukkasten seuranta on kriittisintä, sillä hengitettävien hiukkasten raja-arvopitoisuus 50 g/m³ ylittyy usein keväisin ja viimeisten viiden vuoden raja-arvopitoisuus on ylittynyt Hallikadulla vuosittain 1-14 kertaan. Ylityksiä sallitaan kuitenkin vuodessa 35 ennen kuin raja-arvo ylittyy ja raja-arvojen ylittymistä valvotaan tarkasti Ilmatieteenlaitoksen toimesta. Raja-arvon ylittyminen edellyttää toimenpiteitä kunnassa. Talvikunnossapitoon liittyvästä hiekoituksesta ja suolauksesta aiheutuva ylitys on selkein ja sen seurauksena tulee kunnassa laatia ilmansuojelusuunnitelma tai antaa selvitys ylityksestä, sen syistä ja toimista pitoisuuksien pienentämiseksi.

Raumalle valmistui saariston kokonaisvaltainen Saariston Master Plan

2030 -kehittämissuunnitelma vuonna 2021. Sen kehittämisen tueksi toteutettiin kysely kuntalaisille, jonka tarkoituksena oli osallistaa kaupunkilaiset ja kuulla heidän toiveitaan saarin kehittämisessä. Vastaajina oli 200 eri ikäistä kuntalaista. Kuntalaiset kaipaavat saariston saavutettavuutta esim. vesibussiliikennettä tai kävelysiltoja sekä lisää merkittäviä reittejä ja luontopolkuja saarille. Palvelujen osalta saunomismahdollisuutta, ylläpidettyjä uimapaikkoja, laavuja, laituri palveluja sekä ravintola- ja kahvilapalveluiden laatutason nostoa. Raumalaiset haluaisivat viettää aikaa perheen ja ystävien kanssa saaristossa ja hiljentyä ja rauhoittua luonnon keskellä.

Kaupunkikeskusta-alueella ja viheralueilla lisättiin että lisättiin luonnon monimuotoisuutta lisäämällä lahoppuuta ja perustamalla niittyjä sekä ohjaamalla nurmikonalikkuuta siihen sopivilla alueilla siten, että kukkivia nurmialueita jätettiin leikkaamatta. Viipurinpuistoon laitettiin järeitä mäntypölkkyjä maiseman monipuolistamiseksi ja istuinpölkkyiksi, jotka voivat siellä sitten lahota pikkuhiljaa. Tarkoituksena on pelastaa pöriäisiä ja antaa lahoppuilla eläville kovakuoriaisille, sienille ja mikrobeille elinympäristöjä myös kaupunkialueella. Monimuotoinen kaupunkiympäristöluonto tutkitusti parantaa myös ihmisten hyvinvointia. Istuinpenkkejä uusittiin ja lisättiin penkkiohjelman ja kuntalaisten toiveiden mukaan katukuvaan. Uotilaan rakennettiin uusi Kaakkuripuiston leikkikenttä.

Uudet rakennusinvestoinnit, kuten Karin kampus mahdollistavat jatkossa eri-ikäisten ja erilaisten toimijoiden yhteisöllisten kohtaamispaikkojen suunnittelun ja rakentamisen. Matalankynnyksen kohtaamispaikat lisäävät koko kunnan sen eri toimijoiden yhteisöllisyyttä.





OSA 3
JOHTO-
PÄÄTÖKSET

HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN RAKENTEET

SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEELLA JA ALUEEN KUNNISSA TARVITAAN SELKEÄT HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMISEN YHTEISTYÖTÄ JA KOORDINAATIOTA TUKEVAT RAKENTEET JA YHDYSPINNAT, JOTKA TUKEVAT ASIAKKAAN PALVELUKOKONAISSUUKSIA, PALVELUJEN INTEGRAATIOTA SEKÄ TIEDONKULKUA.

Strategisessa suunnittelussa on asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet (huomioitu) ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kunnan on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan on huolehdittava eri toimialojen yhteistyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. HYTETU -toiminnan vuosikello on kytketty osaksi talousohjauksen vuosikelloa ja hyte-kerroin huomioidaan seurannassa ja palvelujen painopisteissä. Lakisääteisiä suunnittelu- ja seurantavelvoitteita toteutetaan hyvinvointikertomus ja -suunnitelman, lasten ja nuorten

hyvinvointisuunnitelman sekä päihde- ja mielenterveyssuunnitelman avulla. Hyvinvointitiedolla johtaminen tukee palveluiden suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.

Rauman kaupungin hyvinvointiohjelmassa huomioidaan kaupunkistrategian painopisteet, maakunnalliset hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden haasteet sekä valtakunnalliset suositukset ja painopisteet. Tarttumalla ajoissa todettuihin hyvinvointivajeisiin yhteistyössä koko verkoston; kaupungin toimialojen, yhteisöjen, yritysten ja kuntalaisten kanssa saamme parhaiten merkittävää kustannushyötyä.

TOIMINTAAN TULISI KOHDENTAA RIITTÄVÄT RESURSSIT

Kunnissa tulee olla nimetyt yhdyshenkilöt hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön toteuttamiseksi sekä järjestö- ja osallisuustyön edistämiseksi. Terveellisten elintapojen edistäminen ravitsemuksen, liikunnan sekä riittävän unen osalta edistää kuntalaisten hyvinvointia. Koronapandemian vaikutukset ilmenevät ahdistuksena, yksinäisyytenä sekä erilaisina heikkoina signaaleina. Keskeistä olisi tunnistaa fyysisiin, psyykkisiin tai sosiaalisiin ongelmiin eniten apua tarvitsevat ja tarjota heille tukea. Näillä on todettu olevan myös merkittäviä vaikutuksia kustannuksiin. Ennaltaehkäisevä työ tukee hyvinvointitaloutta.

RAUMALLA MYÖS JÄRJESTÖT JA YHDISTYKSET TUOTTAVAT PALVELUITA KUNTALAISTEN HYVÄKSI

Järjestöt lisäävät kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla yhteisöllisyyden ja osallisuuden mahdollisuuksia niin liikunnan parissa, tarjoamalla toimintaa eri ikäisille lapsista ja nuorista eläkeläisiin sekä tuottamalla so-

siaali- ja terveysalan palveluja. Rauman Seudun Katulähetys ry:n sekä Länsirannikon Mielenterveys ry:n toiminnajohtajien mukaan järjestöt osallistavat ison joukon kuntalaisia johdetun vapaaehtoistoiminnan kautta. Haasteiden kasvaessa lähellä ihmistä olevat ketterät järjestöt toimintoineen ovat keskiössä.

Järjestöt saavat toimintaansa Rauman kaupungin avustusten lisäksi merkittävästi myös ulkopuolista rahoitusta. Ulkopuolisen rahoituksen saamisen edellytyksenä on usein uskottava paikallinen yhteistyö ja taloudellinen tuki. Rahoitus kohdistuu toimintaan, joka on meidän jokaisen raumalaisen etu. Rauman kaupungin järjestöyhteyshenkilö parantaisi kaupungin ulkopuolisten rahoitusten saamista Raumalle. Yhteistyön tiivistäminen toisi myös synergiaetua palvelujen ja toimintojen tuottamiseen yhdessä yhdistysten kanssa. Tämä lähestymistapa lisäisi ulkopuolisten rahoituskanavien saamista ja toisi ketteryyttä, aloitettu työ järjestöympäristössä on helppo suunnata uudelleen tarpeen mukaan.

VÄESTÖRYHMITTÄISET PAINOPISTEET HYVINVOINTI- OHJELMAAN 2022 - 2025

1. LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINTI

Haasteet / huolen aiheet

Lasten ja nuorten ahdistuneisuus ja sosiaalisen median tuomat ilmiöt. Seksuaalisen häirinnän ja vanhempien väkivallan lisääntyminen. Lasten ja nuorten ylipainoisuus.

Painopisteet

Edistämme lasten, nuorten ja perheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia toteuttamalla ja tarjoamalla ennaltaehkäiseviä palveluja.

Edistämme yhteisöllisyyttä vahvistavia toimintamalleja ja toisista välittämisen kulttuuria.

Vahvistamme lasten ja nuorten liikunnan -ja harrastusmahdollisuuksia sekä lisäämme ravitsemusosaamista kouluille ja perheille.



2. TYÖIKÄISTEN HYVINVOINTI

Haasteet / huolen aiheet

Aivoverisuonisairauksien indeksi korkea, liikkumattomuuden ja lihavuuden haasteet.

Heikompi osaisten kuntalaisten määrän ja hyvinvointivajeiden lisääntyminen ja tavoitettavuus sekä väestön polarisoituminen. Ympäristön esteettömyys (pyöräteiden ja suojateiden ylittämiskohdat) ja turvallisuus.

Digitalisaation nopea kehittyminen.

Painopisteet

Lisäämme yhteisöllisyyttä ja sosiaalista hyvinvointia, osallistamme aktiivisesti ja edistämme vapaa-ajan tapahtumien järjestämistä. Teemme yhteistyössä tunnetuksi matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja sekä tarvittaessa esitämme niiden lisäämistä. Pidämme huolta toisistamme.

Tuemme kuntalaisten oman hyvinvointinsa edistämistä sekä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa. Lisäämme tietoa liikunnan mahdollisuuksista sekä tietoa terveellisistä elintavoista. Lisäämme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa esim. hanketyön osalta.

Edistämme arkiympäristön kestäväää kehitystä ja alueellista tasapainoa: terveellisyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

3. IKÄIHMISTEN HYVINVOINNIN PAINOPISTEET

Huolen aiheet

Huoli-ilmoitusten kasvava määrä ja kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn edistämisen turvaaminen.

Yksinäisyyden lisääntyminen, sosiaalisten kontaktien puuttuminen sekä alkoholin käyttö ja rahapelaamisen lisääntyminen.

Digitalisaation nopea kehittyminen ja tiedon saavutettavuus sekä tieto osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista

Painopisteet

Edistämme kotona asumista palveluverkoston ja kolmannen sektorin kanssa. Kehitämme ystävöimintää sekä omaisten ja läheisten osallistumista. Edistämme asukastoimintaa taloyhtiöissä tai pihapiireissä. Lisäämme liikuntaa ja turvallisuutta elinpiirissä sekä etäjumppia.

Kehitämme kotiin järjestettävien hoivan, huolenpidon ja sosiaaliohjauksen palveluja. Edistämme kotona asuvien ikääntyneiden toimintakykyä ja liikuntaa sekä motivoimme asiakkaita aktiivisuuteen. Edistämme terveellisiä elintapoja ja monipuolista ravitsemusta.

Edistämme digitaitoja kaikille. Jaamme tietoa monipuolisesti sekä osallistamme ja turvaamme kaikenikäisten vaikuttamismahdollisuudet.

HYVINVOINTI- KERTOMUKSEN LAATIJAT

Hyvinvointikertomus 2021 on valmisteltu väestöryhmittäisissä työryhmissä. Päävastuussa hyvinvointikertomuksen valmistelussa on ollut strateginen asiantuntija Kristiina Kuusio.

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUVERKOSTON OHJAUSRYHMÄ

Ylikoski Johanna, lastensuojelun päällikkö, verkoston pj
Poikonen Rea, nuorisopäällikkö, verkoston sihteeri
Ågren Sari, opiskeluhoito- ja nuorisotyön esimies
Kuusio Kristiina, strateginen asiantuntija

AIKUISTEN TYÖRYHMÄTIMANTTI

Ellmén Mira, rehtori
Elsilä Kustaa, viheraluepäällikkö
Huuskonen Raija, ympäristönsuojelutarkastaja
Iltanen Rami, palvelupäällikkö, ruoka- ja puhtauspalvelut
Kenttälä Sanna, suunnittelupäällikkö, sosiaali- ja terveystoimiala
Ketola Maarit, aikuis- ja perhetyön päällikkö
Kiiski Vesa, vammaistyön päällikkö
Kivelä Marianne, työllisyyskoordinaattori

Kotiranta Mirja, yritysasiantuntija
Kupari Risto, museo- ja kulttuurijohtaja
Kuusio Kristiina, strateginen asiantuntija
Leppimäki Annamajja, ravitsemusterapeutti
Pajuja Riikka, suunnittelupäällikkö, aluepalvelut
Rajamäki Ari, liikuntatoimenjohtaja
Vauhkonen Ilse, toiminnanjohtaja, Rauman Seudun Työnhakijat ry

IKÄIHMISTEN TYÖRYHMÄTIMANTTI

Haapio-Lehti Leena, apulaisrehtori
Hakulinen Tanja, palveluvastaava
Hara Karri, kirjastopalveluiden johtaja
Hentonen Liisi, fysioterapeutti
Hiltunen Leea, ikäihmisten neuvoston pj.
Iltanen Rami, palvelupäällikkö, ruoka- ja puhtauspalvelut
Joki-Korpela Leena, arkkitehti
Kouru Kimmo, liikunnanohjaaja
Kovanen Päivi, kotihoidon palvelupäällikkö
Kuusio Kristiina, strateginen asiantuntija
Kumpulainen Arja, palvelupäällikkö, hyvinvointia edistävät palvelut
Lakaniemi Marja-Liisa, arviointikoordinaattori, vanhuspalvelut
Savila Tanja, palveluvastaava, vanhuspalvelut